

JOVENTUT CATALANA

Catalans!!!

Una

Història de Catalunya

ben editada i a l'abast de tothom era el que mancava. La HISTÒRIA DE CATALUNYA de *Bori i Pontestà*, primera edició catalana pel llorejat poeta En *J. Ayné Rabell*, amb més de 100 gravats i 35 làmines en color, és l'única en què els fets històrics més cabdals són cantats en poesies dels millors poetes renaixentistes tals com Balaguer, Guimerà, Jacint Verdager, Frederic Soler, Ubach i Vinyeta, Milà i Fontanals, Costa i Llobera, etc., etc., constituint això un precíoc

Volum literari dintre de la història

L'obra constarà d'uns 30 quaderns de 16 planes de text amb una làmina en color cada un. Preu del quadern, **50 cèntims**.

Catalans: Subscriviu-vos-hi i dirigiu vostra adreça a

Editorial Argent

Aribau, 31, entl., 1.ª - Barcelona

NOTES: Els subscriptors de fora Barcelona deuran trametre per gir postal **Ptes. 3** import de 6 quaderns. (Pagament a la breta.)

*Preguem als volguts lectors
que en adreçar-se als nostres
anunciants esmentin*

AQUESTA REVISTA

*

HOTEL RESTAURANT CATALUNYA

TERRASSA

Casa especial per a senyors viatjants - Coberts econòmics per als mateixos
Estada 8 pessetes el dia - Grans reformes per a la comoditat del públic
És l'únic lloc on se serveix amb tot confort - Cuina francesa i espanyola
Especialitat en casaments i lonxs a preus reduïts

LES COMANDES A **ESTEVE POLLS** GABATXONS, 12 Terrassa
Telèfon 6035

V. COMA SOLEY

LA NOIA LLIURE

Novel·la de costums que en diuen aristocràtiques

DE VENDA A TOTES LES LLIBRERIES

PRIMER CONCURS POPULAR

ORGANITZAT PER

JOVENTUT CATALANA

JOVENTUT CATALANA, desitjant correspondre a la bona acollida que darrerament li ha dispensat el públic català, amb motiu de les reformes aportades per la nova Direcció, ha organitzat el present Concurs, i altres que seguiran, amb la creença que seran ben rebuts per part dels seus innumbrables lectors.

La base primordial de tota publicació és mantenir latent l'interès del públic perquè aquella no decaigui. **JOVENTUT CATALANA**, degut a les actuals circumstàncies i per culpa de persones que per llur amor a nostres coses semblava no podien fallar, ha hagut d'atravesar una època difícilíssima, que, per sort, en encarregar-se'n la nova Direcció, ha estat resolta favorablement.

El Concurs que avui presentem el creiem prou fàcil perquè estigui a l'abast de tot el jovent de Catalunya, especialment aquell que té significades aficions a l'esport en general.

Per a prendre part en aquest Concurs és necessari:

Omplir la fulla que s'insereix al dors d'aquesta plana amb els noms i cognoms dels jugadors que s'opini poden pertànyer els ulls que, gràficament, publiquem a la plana 25 d'aquest mateix número, fet amb lletra clara i comprensible, perquè no hi hagi lloc a dubtes. Altrament, i de la mateixa fàcisó, deurà omplir-se el butlletí que s'insereix més avall de l'esmentada plana, amb el nom, cognoms, domicili i població del remitent, i enviar-se, tota la fulla sencera, en sobre tancat i posant damunt el mateix CONCURS ESPORTIU, a la nostra adreça: Fontanella, 10, 2^a, 2^a, acompanyant UN SEGELL DE CORREUS DE 25 CÈNTIMS per a despeses de correspondència, classificació i organització del present Concurs.

S'ofereix un premi de

500 PESSETES

que correspondrà a la primera part d'aquest Concurs, la qual quantitat s'entregarà a l'afortunat endevinaire una vegada haguem fetles tres parts restants (24 de desembre) i després d'haver comprovat exactament una nova còpia de la seva signatura. En el cas, més que probable, que sigui més d'un l'afortunat lector que ho encerti, el premi se sortejarà, o a gust dels guanyadors, es repartirà per parts iguals entre ells.

• El terme d'admissió d'aquesta primera part acaba el dia 30 del mes que som, amb la particularitat que el Concurs restarà en peu amb noves variants i amb l'oferiment d'altres premis en metàl·lic, les bases del qual es publicaran al número de **JOVENTUT CATALANA** corresponent al dia 6 de desembre proper.

NOTES.—No serà acceptada cap solució que no s'adapti a les disposicions que hem anotat més amunt, i avisem per endavant que no sostindrem correspondència respecte les mateixes.

—Tot concursant podrà enviar les solucions que vulgui, mentre ho faci de conformitat amb les repetides disposicions.

CONCURS ESPORTIU

Fulla núm. 1

19 de Novembre de 1925

PRIMER CONCURS POPULAR

ORGANITZAT PER

JOVENTUT CATALANA

OPINO QUE ELS ULLS QUE, GRAFICAMENT, ES PUBLIQUEN EN LA PLANA 17 D'AQUEST NÚMERO PERTANYEN A

NÚM. 1: .....
del « Futbol Club Barcelona »

NÚM. 2: .....
popular boxador català

NÚM. 3: .....
de la secció d'Atletisme del « F. C. Barcelona »

NÚM. 4: .....
campion de Catalunya i d'Espanya, de natació

BUTLLETÍ DEL REMITENT

Nom i cognoms: .....

Domicili: .....

Població: .....

..... de ..... de 1925.

Signatura: .....

NOTA: Es completament indispensable per a participar en aquest Concurs, acompanyar el corresponent segell de 25 cèntims.

JOVENTUT CATALANA

ADMET PREFERENTMENT
COL·LABORACIÓ NOVENÇANA
DE CATALUNYA

Redacció i Administració:
FONTANELLA, 10, 2^a, 2^a
BARCELONA

Abonament: 1'50 pessetes cada mes arreu de Catalunya

ANTONI ROVIRA I VIRGILI

Quaderns blaus és un dels majors encerts editorials de molt temps ençà. És digna obra de nostre temps, en què el moviment de reacció espiritual de l'ànima catalana ha aconseguit, gosarem dir, el màxim de maduresa.

No són ja ideologies més o menys utòpiques i fins a cert punt personals. No són tendències de fals universalisme com significava el tòpic noucentista d'En Xenius, esfumat així que aquest escriptor passà l'Ebre. Avui la nostra cultura, la nostra política, el nostre art, la nostra literatura, la nostra vida en general, reposen sobre una base ben sòlida: la realitat ètnica, lliure de tòpics més o menys acceptables.

Passada l'endèmia de les falses teoritzacions, hem entrat en l'actual època d'afirmació vital. I ella s'ha demostrat en tots els camps oberts a l'esperit popular.

Per això en les empreses de cara i ulls d'avui hom hi nota una orientació gairebé definitiva.

No altra cosa significa *Quaderns blaus*. Després de Santiago Rusiñol, el biografiat en ells ha estat N'Antoni Rovira i Virgili, home—gosariem afirmar sens que vulguem treure relleu al primer—de major actualitat, ja que és una de les nostres figures principals.

Després de l'interessant figura representativa del romanticisme de fi de segle, apareix en els afortunats *Quaderns* la d'En Rovira i Virgili.

Aquest gran lluitador, la vida del qual ens tenia intrigats de des que trèiem el cap per sobre la tàpia de les inquietuds, és per a nosaltres una figura de perpètua actualitat. En totes les iniciatives encaminades a enrobustir la nostra personalitat, trobem formant a la davantera com un soldat disciplinat, el seu nom preclar.

Ara mateix, per exemple, deixant de banda particulars punts de divergència filològica, s'ha emprès amb En Pompeu Fabra, la ofensiva gramatical per la depuració del llenguatge, del qual és com una mena de braç executor.

El nostre llenguatge en l'actualitat ha aconseguit moments de maduresa indiscutible. Que es presta a

totes les modalitats expressives ho demostren clarament els editorials que a *La Publicitat* escriu En Rovira.

I pot notar-se en ells més que en cap altre lloc, perquè aquest gran periodista, que és el temperament menys unilateral de nostra terra (tal volta li hem pogut descobrir aquesta qualitat a causa de les actuals circumstàncies), sap donar a l'idioma, de mà mestre, els tons més variats de colorit i d'expressió. Realitza ell sol la tasca que realitzarien diversos escriptors que empreessin cadascú indefectiblement *la seva* feia d'escriure.

Si és cert que l'estil és l'home, l'ànima d'En Rovira i Virgili ha d'ésser una mena de llac cristallí, en la nitidesa del qual s'hi reflexa la vida en tots els seus aspectes. Ara és la ironia del ventijol acaronant les canyes, ara la veu èpica del vent que passa feréstec, ara la dolça harmonia d'una nit sentimental. A tot és oberta la seva ànima.

Tot es reflexa en la seva prosa sense que colpeixi massa al lector. Tot i deixant els contorns abastament definits, deixa una impressió tan vaporosa que hom se sent sovint suspès d'aquella prosa pulcra, perfecta.

En Rovira i Virgili—hem dit—és una mena de braç executor de la llei de nostre idioma. Aquesta l'ha dictada l'eminent filòleg Pompeu Fabra. Si gossèssim fer una comparança, a aquest l'anomenariem el Lenin de nostra revolució lingüística. En Rovira seria el Trotzki. I és que ningú a Catalunya, com ell, sap donar al llenguatge el màxim de flexibilitat.

Com a escriptor En Rovira i Virgili no és comparable a cap altre, degut sens dubte a l'amplitud d'horitzons en què es desenrotlla.

A través del cristall de la seva prosa ha enfocat les qüestions més diverses. En els camps polítics i socials s'ha mostrat el lluitador conseqüent, en el camp de la història, l'erudit eminent, en el camp de la literatura l'home de sensibilitat aguda.

Per això, ara que En Carles Soldevila, amb la col·laboració d'En Claudi Ametlla, ens han descobert el secret de la gran figura del biografiat en el

segon *Quadern blau*, hem experimentat una inefable sensació de joia. Som essencialment més que cronològicament lluny de l'època que podríem anomenar heroica de l'antiga definició del catalanisme, però ara l'hem sentit amb tota la seva intensitat.

I ens plau a més a més d'una faiso especial que En Rovira i Virgili senti l'encís de la natura i vo-

cacions de margener. Fora de llegir i escriure no en podia sentir d'altres. Que no se'n cansi de posar pedres, una sobre l'altra. Què altra cosa ha fet espíritualment fins ara a Catalunya, sinó això, bastir un marge per a convertir en hort el que fou roquisser?

PERE MIALET

ENRAONIES

Un escriptor ja d'edat, molt conegut, per cert, entre els nostres literats, té un odi cerval a la música: considera, com Napoleó, que és el millor dels sorolls.

No hi ha manera de fer-lo anar a oir ni un sol concert. Amb motiu dels darrers concerts que ha donat aquesta temporada Pau Casals, els seus amics varen insistir:

—*Vaja, home, donàns aquest gust, encara que només sigui un dia. Ja veuràs com t'agradarà En Casals!*

—*Fugiu, homes. La música, o és per a fer-nos posar sentimentals, i això és cosa de romàntics i de jovenetes, o és per a fer alegrar, i llavors és més cosa digna de fàmules i de carreters que d'homes com jo. A mi la música mai m'ha dit res...*

—*Però avui és un dia extraordinari. Interpretarà Bach, Mozart, Wagner, Beethoven, Brahms...*

—*Ah, vaja! Només em mancava saber aquesta. És a dir que en aquest concert fins hi haurà brams?*

* * *

El nostre col·laborador Pere Mialet (Jordi Valls) va estrenar ja fa temps un monòleg en un acte, en un teatre d'una ciutat cap de partit judicial. El teatre era una sala amb escenari que els diumenges servia per a ballar-hi. Hi havia claraboies i algunes finestres.

El monòleg representava ésser dit en un dia de tempesta. S'havia de sentir el soroll de la pluja, el xiular del vent, el zigzaguejar del llampec no interromput...

Tot anava bé. L'autor, amb l'emoció que produeix la primera estrena, s'estranyava del realisme dels trucs de teatre. Ni que hom es trobés en mig d'una tempestat desfeta; la pluja semblava colpejar fortament els cristalls de les claraboies i de les finestres. El llampec i el tro no paraven ni un segon.

El vent semblava que talment s'endugués la casa.

Quan més emocionat i capficat estava l'autor, s'adona que el tramoista feia d'espectador. S'hi acosta i, amb secret, cautelosament, per a no interrompre el curs de l'escena, pregunta al tramoista:

—*Com és que vós sou ací? Qui porta tan bé el pes dels trucs de l'obra?*

I aquell li respon, amb un xic de sorna:

—*Pregunteu-ho al senyor Temps.*

* * *

Molts s'estranyaran del grau de sinceritat i fidelitat amb què és recontada en *Jo* la vida d'un ésser de carn i ossos encara vivent. Potser una anècdota, ara que Bertrana és l'home del dia, aclarirà una mica l'embull, donant-nos a conèixer la seva manera d'ésser.

Si'ns ha assegurat que més d'una vegada, en entrar en una reunió dels seus amics més íntims, ha dit amb un joliu i maligne intent d'ironia:

—*A qui faré empijar avui?*

Que consti, però, que nosaltres emprem l'eufemisme *empijar* per prudència.

* * *

No anomenarem noms per a no ofendre dignitats ni citarem dates per a estar bé amb tothom. El cas, a més, ja fa alguns anys que va passar. Però ara, amb motiu de la nova convocatòria dels jocs florals, és d'actualitat.

El fet és, que moltes persones varen notar que la copa i les demés joies que hi havia com a premis anaven a parar totes a un determinat senyor...

I és que aquest senyor, a més de poeta, era... orfebre.

N. Y.

JOVENTUT CATALANA solament encabirà en les seves pàgines els originals que a judici de la direcció siguin publicables i estiguin escrits amb lletra clara o mecanografiats. Es condició imprescindible també que vinguin, quan menys, sense faltes ortogràfiques i amb un límit prudent de faltes de sintaxi. Això alleugerirà la nostra feina titànica de correcció i així JOVENTUT CATALANA podrà sortir més lliure d'impureses idiomàtiques. Així és que recomanem a nostres col·laboradors espontanis que abans d'enviar-nos cap treball s'hi mirin una mica.

EL MILLORS POETES FORANS

*

EL BALCÓ

O mare dels records, amada preferida !
O tu, tots mos plaers ! O tu, tots mos neguits !
Prou que recordaràs la carícia exquisida,
la dolçor de la llar i l'encís de les nits,
o mare dels records, amada preferida !

Les nits il·luminades per l'ardor del carbó
i les nits al balcó amb unes boires roses ;
el teu pit m'era dolç ! El teu cor m'era bo !
Sovint ens havem dit inoblidables coses
les nits il·luminades per l'ardor del carbó.

O com són bells els sols en les tèbies vetllades !
Com l'espai és profund i el cor fort com un flanc !
En penjar-me al teu coll, regina d'adorades,
respirava talment el perfum de ta sang !
O com són bells els sols en les tèbies vetllades !

La nit s'espesseïa i jo et veia lluir
en la fosca, claror de nines aurorals ;
bevia ton alè, o dolcesa ! O verí !
I tos peus s'adormien a mes mans fraternals.
La nit s'espesseïa i jo et veia lluir.

Jo sé l'art d'evocar les estones felices
i revisc mon passat absçós a tos genolls.
Car on caldrà cercar tes beutats malaltisses
sinó en ton cos amat i en el teu cor tan dolç ?
Jo sé l'art d'evocar les estones felices !

O juraments ! O olors ! O besars infinits !
D'un avenc interdit a les sondes humanes
renaixereu com pugén els sols rejoyenits
en haver-se rentat al fons de les mars blanques.
O juraments ! O olors ! O besars infinits !

BAUDELAIRE

S. S. J., trad.

CRÍTICA I ANÈCDOTA

Quan les manifestacions essencials d'una cultura i d'una literatura han arribat a assolir un cert relleu, quan el panorama espiritual d'un país ofereix una perspectiva relativament vasta, és l'hora que els factors adjectius de valoració i de comentari han de fer la seva aparició. En aquesta situació ens trobem avui a Catalunya.

Per això és de celebrar que aquestes activitats de caràcter reflexiu i marginal, adquireixin ara consistència i estructura orgànica, dintre el paisatge intel·lectual i artístic de Catalunya. I que elles tinguin, no sols manifestacions concretes, sinó veritables formes de conjunt.

La crítica, com a control preuador de les valors nostres amb seriosa i estimulante justesa; i l'anècdota, com a il·lustració pintoresca de divulgació honrada i fidel, són dos aspectes cabdals d'aquestes activitats esmentades. I ambdues, precisament, suara, ens ofereixen mostres de cohesió sistemàtica i de perfeccionat acurament.

Quant a la crítica, tenim la iniciativa ampla i solvent de la biblioteca que—amb un títol manllevat a la lírica de Pijoan—ens anuncia la col·laboració digna, eficaç i impecable, de Joan Estelrich i López-Llausàs. Dintre aquestes publicacions especialitzades de la Llibreria Catalònia, els assaigs crítics i les matèries didàctiques, les teoritzacions estètiques i els treballs i estudis desplaçats en altres llocs, seran acollits amb les honors que aital patrocini comporta.

Això, prescindint d'aquelles altres sèries, com la de *La Revista* i la que amb caràcter general anuncia els sabadellencs amb el títol de *La Mirada*, les quals reben també en els seus volums tot allò que tingui genèricament un matís literari o artístic. El que volem, però, fer constar aquí és la importància significativa del fet que s'obri un nou marge editorial exprés, com l'alludit de la Llibreria Catalònia, per a les funcions de la crítica.

L'anècdota faceciosa, el tipisme biogràfic, s'han revelat així mateix suara, de faisó moderna, completa i suggestiva. Ens referim a les edicions dels *Quaderns blaus*, també publicats per la intensa i insuperable activitat selecta del mateix citat centre bibliogràfic. En ells la vida dels homes actuals i actualitzats esdevé popular al lector devot, fins a fer-li semblar que, un cop llegit cada volum, ja el lliga una intimitat secreta i somrient amb els biografiats, i els hi acosta més enllà i tot dels límits de la simpatia.

Però hi ha una altra manera de fer coneixença amb els homes i amb llurs figures morals; i és espillar-ne la convivència, traduir-ne fidelment els moments i la impressió personal del contacte amb ells. I aquesta és, a ben segur, la millor manera de co-

nèixer-los; perquè no es tracta ja d'un estudi analític de llur obra, ni d'una dissecció de llur esperit, ni d'un recontre tendencios de fets singulars, a voltes ocasionals i epidèmics; sinó d'una sincera plasmació d'humanitat. I humanitat vol dir tant com integritat, com fesomia completa. Un instant de comunió d'un observador sensible, emotiu i atent, amb un home d'ànima valuosa, si aquell sap expressar-lo amb objectiva humilitat, és un diagnòstic de més precisió, a vegades, que totes les consideracions d'un ben farcit volum. I és perquè "l'home a home" és la faisó més directa per a fer la coneixença profunda, espontània i explícita d'un temperament, d'una psicologia. De l'eficàcia que en general té aquest "tu a tu", que ponderem, en deriva la inestimable vàlua dels epistolaris, prou comprovada en casos tradicionalment cèlebres.

Aquestes deduccions ens suggeria la lectura de *Els singulars anecdòtics*, en la seva segona edició doblada, de Plàcid Vidal, als quals poden exactament aplicar-se aquelles en tot llur sentit ponderatiu. Quaranta sis figures catalanes són directament evocades en aquest llibre, prescindint de l'explicació colpidora del romiatge juvençà de l'autor. N'hi ha, d'aquestes figures, que són tretes del companyonatge, gairebé constant, de tota l'existència. D'altres que són records d'una etapa, d'una època, d'amicals bons oficis. D'altres, en fi, que són simples llampecs d'emoció, visions instantànies, eternitzades a dins el cor. Aquest cor de poeta de l'autor, però, en el qual les dolors hi han deixat un rastre serenament amarg, com una crueltat vers sa capacitat emotiva; aquest cor, és ço que—prescindint de la diversa riquesa de detalls biogràfics—insufla amb veritable valor humana el llibre, i n'iguala en cada peça la força d'expressió d'una fonda sensibilitat. L'auriòla de dramàtica bonhomia que tàcitament es reflexa en aquesta obra, i en traïx, en paga del seu generós aplec de confidències, del seu respectuós escorcoll d'ànimes, l'esperit de l'autor; i a la qualitat palpitant i noble de "document humà" que les seves semblances tenen, són les dues valors essencials i suficients de l'interessantíssim i singular anecdotari tan devotament i càlidament recollit per aquest atzarós fill del camp de Tarragona.

La plenitud del nostre moviment cultural és, com veiem, prou progressiva, perquè àdhuc podem permetre'ns el luxe d'omplir-ne les esclètxes.

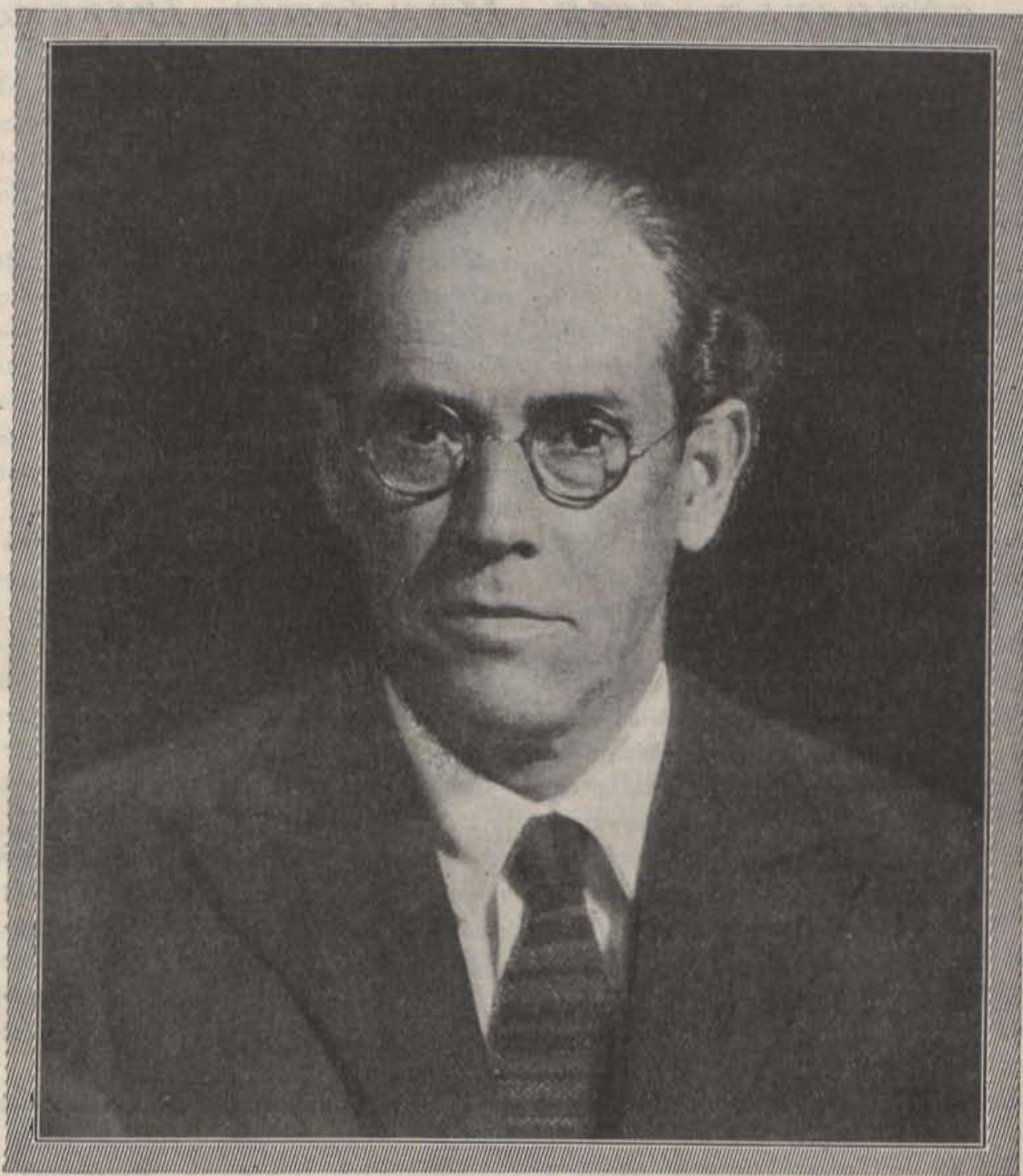
OCTAVI SALTOR

JOVENTUT CATALANA sols posa per condició que els treballs estiguin ben fets per publicar-los. Tothom hi pot col·laborar, mentre senti els delits i les ànsies de perfecció i renovació de la nostra joventut. És, per tant, la revista de tot el jovent català i a aquest li correspon propagar la seva revista.

PRUDENCI BERTRANA

Un dels majors prestigis de nostre renaixement literari. La seva prosa ferma i robusta l'ha col·locat en lloc preminent i inconfundible entre nostres escriptors. La recent aparició de "Jo" ha arribat a apassionar la crítica. Si aquesta producció no fos prou per a acreditar-lo, a més a més, de formidable psicòleg, resten les seves Proses Bàrbares, Naufrags, Josafat i altres. En el teatre ha aconseguit èxits remarcables amb Enyorada solitud, La dona neta i la recent L'auto del senyor Moixet, on traspuja la vena del seu peculiar humorisme

(Cl. Arébas)

Una conversa amb Prudenci Bertrana

Truquem a la porta; després veiem que per la finestreta cristallada que en forma d'ull de bou tenen moltes portes dels pisos barcelonins ens miren amb insistència dos ulls femenins. S'obre quatre dits la porta, fermada però amb una cadena...

Demanem pel senyor Bertrana.

Ens fan passar a la seva cambra de treball: unes cadires i un silló, una taula d'escriure i uns armaris. Tot és ple de paperam, de llibres, de quadros, de retrats.

Prudenci Bertrana ens rep amb ia pipa i el somriure als llavis i una interrogació als ulls. Li expossem el nostre desig i ell resignadament no mostra cap mena d'enuig.

En el transcurs de la conversa l'hem pogut anar observant: a la primera impressió hom ja hi endevina un artista en el sentit popular del mot. Té com una exhalació personal curiosa: el seu rostre ens fa recordar aquelles cares d'homes aplicades als infants de la pintura siscentista, sense deixar un regust d'arcàngel de Mantegna; els seus ulls, però, tenen la perspicàcia d'observació d'un extrem-oriental; dóna la impressió conjunta d'un formidable humorista i ironista; la seva mirada penetrant us fa un cert respecte, i sota aquesta impressió ens sembla, quan riu, que de la comissura dels llavis en surtin dards.

Després de les salutacions de rúbrica anem al gra i preguntem:

—*Ens voldrieu explicar quelcom de la vostra vida?*

—Prou. Sóc fill de Tordera, dec tenir de 59 a 60 anys. No sé si vaig néixer l'any 1866 o l'any 1867. Per aquestes coses tinc molt poca memòria... Acostumava anys enrera anar a estiuajar a una platja on restava incògnit, fins que unes senyorettes em varen descobrir. Una l'endemà em porta un àlbum perquè hi posés unes ratlles: firmo 28 de Gener. L'altra, per a no ésser menys, també va a cercar el seu i, sabent tant el dia que érem com quan vaig escriure al primer àlbum, dato les meves ratlles el 29 de Gener... Em vaig equivocar dues vegades de carrera: primer a la Universitat com enginyer industrial i després a Llotja com a dibuixant. De seguida em vaig cansar d'ambdues coses. La geometria analítica o l'haver de dibuixar a hores deter-

minades varen ésser els motius respectius. Més m'estimava anar d'ací d'allà pintant; els primers passos dins l'art foren els donats com a pintor. (Ací ens ensenya bocets, retrats, paisatges, olis.) Jo el que cercava principalment era la sinceritat.

Quan més tard la pintura per a mi esdevingué un comerç, una manera de viure, ja va començar a no satisfer-me. Desitjava més puresa en l'art. Aquest desig s'accentuà especialment quan, amb col·laboració d'En Rull, vàrem fundar una acadèmia de dibuix a Girona, allà on vivia jo per aquells temps. Des de llavors ençà que vaig començar a pensar en escriure com una deslliurança.

Abans mai havia pensat en escriure. Fou per allà l'any 1906; ja tenia uns quaranta anys quan vaig començar. Des de llavors que no he parat. Actualment tinc una feinada enorme. Tinc una sèrie de projectes, i segurament m'acabaré jo més aviat que no pas ells... Si abans vaig començar a escriure per esplai, actualment per a mi ja constitueix una necessitat...

—*I de "Jo", què me'n dieu?*

—*Jo en un concurs de Reus, i d'això ja fa tres o quatre anys, va ésser no solament no premiada, sinó desestimada. Allí s'hi premiaren coses de les quals avui ja no se'n parla... ni se'n parlarà mai més. Entre els motius allegats hi havia el que Jo no era una novella, perquè estava escrita en primera persona...!*

La vaig fer expressament per a l'"Editorial Catalana", però encara no era a mig fer-la quan em vaig donar compte que no encaixava amb la manera d'ésser de la publicació. Anava prenent un aire tot estrany... per a molts!

Es potser la novella que m'ha costat menys treball d'escriure i amb la qual, mentre l'estava escrivint, m'he divertit més.

—*I de "L'auto del senyor Moixet"?*

—Em pensava que entre la gent que tenen d'aquests fòtils tindria més èxit i acceptació... L'error meu fou el no saber veure que el Romea no és un teatre d'autos.

Quan un autor veu que dos automòbils esperen a la porta, ja pot dir que ha obtingut un indiscutible triomf...

—*De les vostres obres, quines us agradan més?*

—*Les Proses Bàrbares i Els Herois*, car són trossos viscuts.

—*Us interessa molt el teatre?*

—Les narracions i els contes és el que més m'atreu; en canvi el teatre el cultivo senzillament perquè dóna més. No obstant, m'interessa força. Cada vegada que entro en un teatre tinc la sensació que penetro en uns "sots feréstecs": allí em sembla que estic a ple bosc, a plena jungla, on potser no hi hauran feres amb ungles i dents, però hi ha moltes serps. Tinc les mateixes sensacions que quan estic en plena naturalesa, amb la gran comoditat que no cal que em mogui de ciutat.

—*Quina impressió us féu l'ésser robat?*

—Aquells dies érem fora i la impressió que vaig rebre és que aquí, tan al centre de la ciutat, estem com en un desert. Sí, en un desert. A fora un almenys té gossos que us guarden la casa i que us ajuden a caçar. Ací, per tenir un gos haveu de fer una instància, pagar una matrícula i encara implorar per mercè a la mestressa de la casa on habiteu que us el deixi tenir. Jo no he tingut altre remei que convertir la meva casa en un castell fortificat. Com sóc caçador i tinc prou punteria m'agradaria ésser a fora per a fer cacera, però ací, amb l'estretor del pis, les armes llargues com l'escopeta no us serveixen per a res. No estic acostumat a matar els conills a revolvades.

—*Em voldríeu dir com escriviu vós?*

—Jo sempre empro en les meves obres un verisme i un realisme tal com els comprenc jo. Moltes persones han conegut algunes descripcions de paisatges

tretes de la realitat: allà on hi ha un roure hi poso un roure i allà on hi ha un pi hi poso un pi. Solament en els noms reals dels meus personatges em permeto alguna modificació. En *Els Herois* i en *Proses Bàrbares* hi ha algunes descripcions que gairebé podrien prendre's per clixés fotogràfics.

—*Quins autors nostres us són preferits?*

—Jo crec que el nostre gran Ruyra és el més internacional dels nostres prosistes; també crec que millor que novellista és contista. Hi ha també dos homes que tenen grans condicions per a la novella: un és Roig i Raventós, com ho demostra *L'ermità Maurici* (l'obra que d'ell més m'ha agradat i que és més aguda) i en Rusiñol, que té unes condicions formidables i que si algú el vigilés i se li possessin aturadors ens donaria més d'una agradosa sorpresa. En Carner té també una formidable prosa de vàlua europea. Dels demés en sortiran en bé els que s'inspirin en la vida i en la realitat.

—*I del jovent actual, què me'n dieu?*

—No el conec gaire. El llegeixo molt poc. No tinc temps. No obstant no sols estimo molt la joventut, sinó que jo desitjo comportar-me com a jove. Me'ls estimo molt...

—Jo quan era a Girona sempre anava amb els joves i els encoratjava en les seves fetes i actituds. Joves, s'entén, no d'aquells que, com digué dels alemanys un company nostre, que sembla que ja neixen amb ulleres, sinó els joves que no fan fortor de teranyines ni de pols d'arxiu. A mi m'agrada un jovent sense gota d'encarcament, ple de vida i de sanitat espiritual.

J. M. B. R.

EDICIONS DIANA

Un llibre de Joan Santamaria

Amb el títol *Ma vida en doina* acaba de sortir un nou volum de les "Edicions Diana". El seu autor, Joan Santamaria, ja és conegut del públic català per les seves *Narracions extraordinàries* que han aconseguit tant d'èxit, que avui és difícil trobar-ne un volum a les llibreries. Recordem encara que la primera obra d'aquest escriptor va ésser saludada amb entusiasme pel públic i va ésser assenyalada per la crítica que va atribuir-li una valor excepcional.

Ara Joan Santamaria, sortint de les seves acostumades narracions curtes, s'ha produït en un gènere de més proporcions i ha escrit un llibre de memòries. No es

tracta, però, de cap estudi biogràfic ni de cap dissecció psicològica, sinó d'una obra convencional, divertida i fantàstica. I aquesta fantasia de l'autor es tradueix en la seva verba abundant i colorida. Es justament aquesta nerviosa fantasia la que li dóna una empremta i una audàcia per a descobrir i explorar noves perspectives i nous paratges literaris. A casa nostra, on els escriptors sovint es repeteixen l'un a l'altre, l'existència d'un explorador que furga i desbrossa, d'un pioner de la literatura, és sempre un fet interessant i remarcable. I el lector de *Ma vida en doina* trobarà viu aquest fet en tot el llibre.

Dos llibres notables

Tots els qui expliquen una cosa després o abans de la teoria hi posen exemples. Avui tenim la sort de poder-ne donar i poder fer veure el nostre pensament ja explanat en aquestes mateixes pàgines, en aquesta mateixa secció. Encara que no és un exemple en el sentit d'indesitjable, és un exemple en el sentit d'ajudar i col·laborar a una demostració.

Nosaltres havem predicat la necessitat que tenim de les monografies, de les especialitzacions, gairebé de les estandartitzacions històriques. Solament movilitzant un gran exèrcit, el més nombrós possible, podrem fer una realitat en la que el futur historiador general de les terres catalanes no hagi necessàriament de doldre's de les llacunes que hi ha a la seva obra, perquè la feina de recercador i la de l'historiador general no són possibles alhora i en un grau tal que la feina d'aquell pugui tapar els buits que aquest en el decurs de la seva obra nota. És aquesta una de les principals causes per les quals nosaltres desitgem que el nostre jovent estudiós es llanci a una tasca de recercadors més que d'historiadors pròpiament dita.

L'exemple que avui posem són dues obres aparegudes gairebé simultàniament: la *Història i arquitectura del monestir de Poblet*, per Lluís Domènech i Montaner, i els *Estudis Pobletans*, de E. Toda. Són dos vells els que ens donen l'exemple i això al jovent d'ara ens hauria d'esperonar. L'obra de Domènech i Montaner, magníficament presentada, és una monografia històricament recomanable. L'obra de E. Toda, sense tantes pretensions, és una obra verament notable però feta una mica a la vella escola. Llàstima que ambdues ofereixin defectes extra-històrics com és el de l'ortografia antiquada, perdonable per ésser escrits aquests llibres per homes de generacions passades.

L'obra de Domènech i Montaner és una obra de més conjunt i de més cos que la de E. Toda i Güell, però en aquesta hi ha coses no solament interessants, sinó anecdòticament curioses i literàriament remarcables. De totes maneres són dues superacions de les obres passades dels seus autors i especialment de la que l'últim ens havia ja deixat gustar amb el títol de *Curiositats de Poblet*.

J. M. B. i R.

N O T E S D E C A R N E T

L'optimisme

Els eterns inconscients, que no mediten ni profunditzen; aquells que sols obeeixen llurs instints innobles i grollers, són els mateixos que prostitueixen els més sants ideals, i que no poden arribar a comprendre la valor de les més nobles actituds.

Els poden somriure i baladrejar. Les seves rialles són rialles sonores, sarcàstiques i cruels. Ells són el número, la multitud, la massa amorfa que no es detura davant les empreses més esbojarrades i els projectes més absurds; que segueix sempre la mateixa direcció que marca el vent. El seu pas en la vida es buit de tota finalitat. Són espectadors de les misèries dels altres, i ignoren l'existència real de les seves.

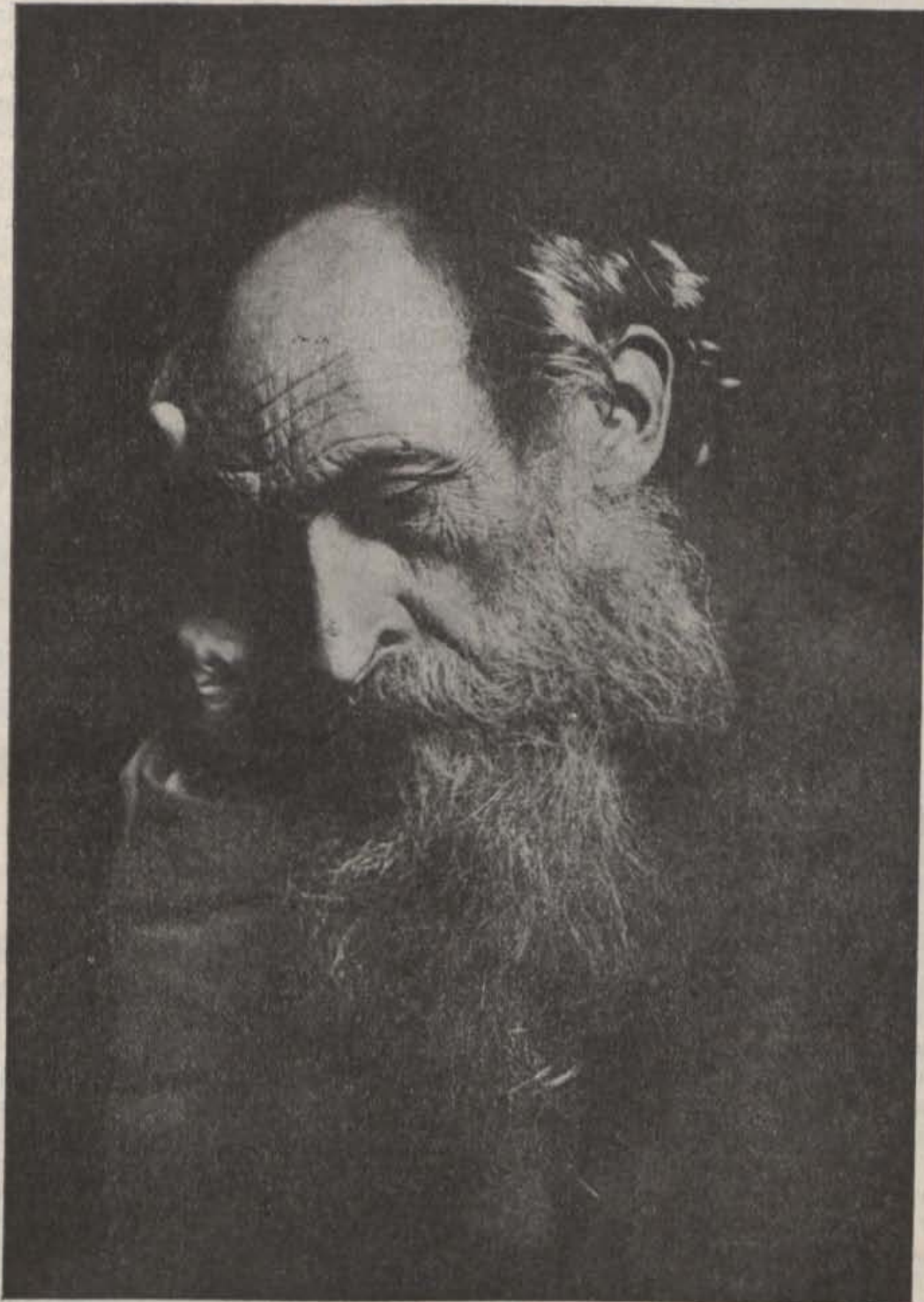
A nosaltres, els idealistes, l'espectacle de les multituds inconscients ens produeix un efecte deplorable. Les rialles d'ells són els nostres plors. Els seus instints, les seves passions, els seus crits d'entusiasme momentani, tota aquesta faramalla de perversió general—crisi de moralitat i d'humanisme,—són en

realitat les arrels del nostre, a voltes, pessimisme llòbreg.

Eterns idealistes, l'espectacle del món ens colpeix. Als innumerables progressos materials, als avenços de la ciència, no hem vist cap senyal en les multituds que indiqués un avenç moral, portat per un desig de perfecció.

Davant d'aitals espectacles, la nostra ferma voluntat pot ressentir-se'n. Cal que fem un esforç i allunyem el nostre pessimisme. En mig de les vicissituds del temps i de la inconsciència dels homes, el nostre entusiasme reflexiu i asserenat formarà a l'entorn de nosaltres un ambient de comprensió i de franca companyonia. I llavors, els raigs del sol seran més clars, i la vida més agradable. Ens sentirem atrets per la nostra mateixa joventut, i voldrem viure intensament els nostres dies. Davant de l'espectacle deplorable de les multituds inconscients, el nostre optimisme i el nostre esforç contribuiran a la formació d'una humanitat millor i aciençada.

F.-S. FORNÉ

CAP D'ESTUDI. Lema: Meditació

Cl. Artigues Carbonell

AUTOASSASSINAT

Sagimon hores ha que amanyagava voluptuosament amb el dit el gallet del revòlver. Feia un mes que no vivia sinó que per a suïcidar-se; havia deixat tota cosa i tenia sempre el ferm propòsit d'aturar-se els batecs del cor precisament en aquell instant. S'escorrien, però, les hores i els dies i ell mai no havia gosat apretar el gallet. Sagimon, encara, estava convençut que no en sabia, que no tindria prou

força per a suïcidar-se, i no obstant estava decidit a llevar-se la vida. La manca de voluntat era la única característica, la única *calitat* de Sagimon.

No fóra possible trobar enlloc ni en cap temps un home tan mancat de voluntat com ell; fet i fet, ta'poc serà possible que n'existeixi un altre.

Sagimon tenia una trentena d'anys, i els fracassos més grossos l'havien emmenat sempre, el seu caràcter absolutament apàtic havia presidit tots els seus actes i empreses. Només deixava d'amenaçar-se amb el revòlver per a recordar la seva fatalitat, car Sagimon es coneixia bé.

Com un film, li passaven per la memòria tots els seus moments: la seva infantesa, en la qual havia sofert com cap altre infant, perquè sempre havia estat la joguina de tothom; la seva joventut sense finalitat, els seus estudis, que mai no pogué dur a terme; els negocis, que li feren perdre els diners llegats dels pares; els seus continus gaudis negatius, la seva amor, que l'havia convertit en un grotesc...

Sagimon ja no podia resistir tanta fatalitat. Veia clarament que, esgotada la fortuneta que heretà, hauria de morir de fam, perquè ni voluntat tindria per a demanar almoïna. Era això, potser, el seu més gran turment, el tenir una visió clara d'ell mateix. Havia provat aferrissadament de vèncer el seu apatisme, que sabia era invencible, i a l'últim se sentí abandonat àdhuc per aquesta darrera força que li restava. Llavors, no tingué altra solució que el suïcidi.

Estava decidit a occir-se, no podia ésser altra-ment. Feia un mes que el revòlver li apuntava sempre els polsos o el cor; cada minut havia d'ésser per a ell el darrer. I els minuts passaven, i passaven les hores, i passaven els dies, i Sagimon no apretava el gallet. No era por a la mort el que li aturava el dit. Ell no la temia la mort; sabia que era la seva única possible salvació: ell temia la vida. El seu dit no es movia per un estrany apatisme que no provava d'explicar-se, perquè ja no tenia voluntat per a pensar; eren els pensaments, en tot cas, que anaven cap a ell. Sagimon estava convençut que no es podria matar, que se *sobreviuria* fins que la mort li vingués ella mateixa en forma d'esclat de la seva tortura. Però calia que es matés!

La son el vencé. Sagimon restà dormit damunt la butaca amb el dit al gallet. Llavors somià que es suïcidava. Sagimon, no tenint consciència que vivia, era quan tenia una mica de voluntat. I el dit apretà el gallet, i la bala li travessà els polsos.

L'endemà, tothom digué que s'havia suïcidat. I no, Sagimon no es podia suïcidar; Sagimon no tenia prou voluntat per a donar-se l'únic remei a la seva immensa sofrència; Sagimon era tan dèbil d'esperit que ni tenia força per a disparar el revòlver. No, Sagimon no s'havia suïcidat: s'havia assassinat.

J. ROURE I TORRENT

ASSABENTEM ALS NOSTRES LECTORS

haver canviat novament la nostra adreça. D'ara endavant és

FONTANELLA, 10, 2ⁿ, 2^a - BARCELONA

on podran dirigir-se per a tots els afers de nostra publicació

SABADELL: Festival de sardanes, organitzat pel «Foment de la Sardana»
(Cl. Corresponsal gràfic)

LA CREU DEL PLA DELS VOLUNTARIS: Socs del Centre Excursionista «Rafel Casanova», que efectuaren, el dia 20 de setembre, una excursió a dit lloc

CALDETES: Una ballada de sardanes al Parc
(Cl. Graupera)

ARENYS DE MAR: Grup Excursionista «La Tardor» en el Santuari del Corredor
(Cl. Torrent)

LES ARTS i LES ARTISTES

Sala Parés

EXPOSICIÓ GUINART.—En Guinart, amb aquesta exposició que ens ofereix ens agrada més que amb la que ens va deixar gustar la seva art l'anyada passa-

GUINART

La Festa Major

da. Té potser encara algun defecte com de la massa devagació dels seus temes i de la seva pintura de la claror que els omple i de l'aire que els envolta. Si concretés i precisés més totes aquestes coses segurament obtindria un bon guany. Dóna la impressió que ha improvisat més que no pas ha estudiat i que si així ho fes amb una bona disciplina podria posar-se amb el temps a les primeres files d'aquest estol de pintorassos que per sort ja posseïm. Que deixi de divagar i que es torni tècnicament més realista i el guany es notará de seguida.

Té molt i molt per a ésser elogiat. Actualment, és veritat, dóna tot el que li permet la seva paleta, però si defugís de lirismes i de divagacions guanyaria molt més. Necessita, més que elogis, consells.

Quan fon l'element humà amb el paisatge és quan se'ns mostra més recíbit: pot tenir-ho present. També se'ns mostra concret en les teles de la Vall d'Aran. Ens ha agradat més: *Futbol al poble* (1); *Dia gris, París* (24); *El bolero* (17); *La berenada* (19); *Les Maleïdes (Vall d'Aran)* (14); *La festa major (Hostalrich)* (6); *La processó del mar* (10).

Nosaltres no podem més que encoratjar-lo i predir-li, si estudia, un lloc important.

Galeries Laietanes

DÁRIUS VILÁS.—De seguida hom nota la influència del decorador sobre el pintor. Té projectes, dibuixos colorits i paisatges. Ocupa tota la sala gran i encara sembla que els treballs s'hi amunteguin. En els dibuixos hi ha molta gravetat, però encara hi manca un cer misticisme. Nosaltres recomanem molt poc la pintura espanyola, però ens sembla que a l'autor no li faria cap mal; potser les seves figures guanyarien en candorositat i austeritat, que semblen que n'estiguin mancades; un estudi dels

GUINART

Les Maleïdes (Vall d'Aran)

primitius italians, especialment d'Angèlic, no creiem que hi fos de més.

Les pintures, ben arquitecturades, tenen els verds únics potser massa forts; massa greus. Nosaltres publiquem algunes fotografies d'obres que no són a l'exposició aquesta, perquè se les pugui comparar amb les actuals obres.

OLAGUER JUNYENT.—El que frapa en entrar a aquesta exposició és el nombre de "adquirits" que hi

Galerias Dalmau

ISERN ALIÉ.—No ens ha acabat de satisfer: la seva fuga de colors no té aturador. No volem negar que en aquest estil no es puguin produir coses notabilíssimes, però ens sembla sols apropiat per a personalitats pictòriques molt sensorials. Té, però, coses dignes d'ésser visitades, especialment els seus paisatges de Mallorca, que ja tenen una mica més d'austeritat i de repòs.

D. VILÁS

TOSSA.—Noies prop del mar

ha. És una pintura un xic alambicada, bastant intencionista, i això fa que el seu èxit ens alegri i ens sorprengui. Té reminiscències de decorativisme escenogràfic i algunes estilitzacions fetes amb seriositat. Té alguns quadros notables i algunes troballes de color. Potser es deixa arrastrar massa per l'impressionisme ultrancer: el dibuix sota la pintura potser li servia de contenció.

MANUEL GRAU.—Té algunes aquarelles notables de llum i de color; té dues platges amb pins, notabilíssimes. *Montnegre* i *Carrer de les flors* també ens han agradat molt. És l'obra conjunta d'un aquarellista notable; els punts de vista no poden ésser més ben trobats; podria, però, l'autor lluir-se una mica més en la color.

Noticiari

—A la Sala Malmedé han estat exposades les obres del pintor W. A. Dorgerloh, dignes d'ésser visitades.

—A la Sala Arenyes hi trobareu una notabilíssima exposició digna per molts conceptes d'ésser visitada.

—Per a la pròxima quinzena sabem que es preparen exposicions ben interessants.

—Es digne d'ésser remarcat el triomf del jove pintor català Pere Pruna, a Londres.

—A les "Galerias Dalmau" s'inauguraren el 14 les exposicions de Salvador Galí i d'Aurora Folquer.

En preparació

Número de Nadal de « Joventut Catalana »

Des d'avui acceptem col·laboració en vers, prosa, dibuixos, fotografies, etc., per a aquest número

La Confessió d' Stavroguin (*)

per DOSTOÏEVSKY

(Fragments)

Els meus llogaters vivien al costat, en una peça veïna, i tan esquifida que la porta que separava nostres dues cambres estava sempre oberta, cosa que jo no volia. El marit treballava a un despatx. Se n'anava al matí i no tornava fins el vespre. La dona, una criatura ben simple, d'una quarantena d'anys, cosia vestits vells i els folrava de nou i també s'absentava sovint per a lliurar el seu treball. Jo quedava sol amb la seva filla, que tenia el posat d'un infant. Es deia Matriocha. La seva mare l'estimava, però la pegava sovint i, costum seu, cridava i la injuriava d'una manera espaventable. Aquesta noieta em servia i em feia el llit que tenia darrera el paravent. He oblidat el número de la casa. Sé que la vella casota és tirada a terra i que, sobre els fonaments d'aquesta i de dues o tres d'altres, ara s'aixeca una casa nova molt gran. He oblidat també el nom dels meus llogaters (tal volta no l'he sabut mai). Em recordo que a la dona li deien Stepanida Mikhailovna. Quant als cognoms de l'home no els recordo pas. Suposo que si la policia feia algunes recerques minucioses, podria trobar llurs traces. L'allotjament queia sobre el pati. Tot això passava al mes de Juny. La casa era pintada de blau clar.

Un dia, un ganivetet de butxaca que tenia sobre la taula desaparegué. No el necessitava per a res; l'havia deixat allà perquè sí. Ho vaig dir a la mestressa, no pensant de cap manera que per això pegués la seva filla. Però justament acabava de renyar-la i de cridar per culpa d'una retall perdut, suposant que l'havia fet córrer. Per això li havia estirat els cabells. El retall es trobà sota les estovalles i l'infant no pronuncià ni un mot de blasme, però la mirà en silenci. Vaig remarcar això i fou aleshores per primera vegada que vaig fer esment de la cara de la noieta, que fins aquest moment no m'havia cridat l'atenció.

La mare estava descontenta que la petita no li hagués dit res per haver-la corregida injustament. Adhuc l'amenaçava amb el puny, però no la pegava. Fou just en aquest moment que vaig començar la meva història del ganivet. La dona estava desesperada d'haver pegat injustament la seva filla. Es llançà sobre l'escombra, n'arrencà alguns brincs i començà a colpejar la noieta fins al punt de marcar la seva pell de ratlles sanguinolentes, i tot això en presència meva, i això que la noia tenia dotze anys.

Matriocha no cridà pas sota les vergues, sens

(*) L'amic Guansé publicava ací mateix una informació en la qual escrivia que, segons jo, «Un àngel» de *Cosés Vistes*, de Josep Pla, era una traducció més que un plagí.

L'amic Guansé fou mal informat. Jo no he dit mai que «Un àngel» fos una traducció; i per a demostrar que no podia dir-ho, publico els presents fragments de Dostoïevsky, sobre els quals es referia l'esmentada informació publicada a JOVENTUT CATALANA fa dues setmanes.

dubte perquè jo assitia al càstig, però sanglotà estranyament a cada cop i seguí sanglotant tota una hora gairebé.

Entretant, havia passat això: al mateix moment que la mestressa es precipitava sobre l'escombra per a estirar-ne les vergues, jo trobava el ganivet sobre el meu llit, on havia caigut sens dubte des de la taula. Em vingué el pensament sobtat de no dir res per tal que la noia fos pegada. Vaig decidir-me súbitament; en semblants instants la respiració em manca...

Tota situació extremadament vergonyosa, infinitament humiliant i vil excitava en mi una gran còlera i una joia indescriptible a l'ensem. El que jo estimava, no era pas l'acte infamant, sinó el plaer extrem que em donava la consciència coent de la meva baixesa.

Així que la noia fou castigada, vaig ficar el ganivet a la butxaca de l'armilla, vaig sortir de casa sense ni piular i aní a llançar-lo lluny al mig del carrer, per tal que ningú sabés que l'havia trobat.

Vaig sentir tot seguit que acabava de cometre una vilesa, i per altra part m'inundava un cert plaer, perquè un sentiment indefinible em cremà com un ferro roent, i el fet m'interessà.

Però, arribat al canal de la Fontanka, vaig sentir-me malament. Altrament, un nou pensament em creuà la testa, un pensament terrible pel mateix fet que en tenia consciència. Tornat a casa, em vaig ficar al llit, tremolós de febre i presa d'una gran paüra.

Tres hores després, em trobava amb tota la colla dins un restaurant; beviem te i jugàvem a cartes en mànegues de camisa.

Bevent el te i garlant amb els altres, em deia per la primera vegada en la meva vida que no coneixia ni sentia el mal ni el bé, i que no solament n'havia perdut el sentiment, ans sabia que el mal i el bé no existien pas, que això no era res més que un prejudici; jo podia lliurar-me de tot prejudici; però, si atenyia aquesta llibertat, seria perdut. Fou aquesta la primera vegada que vaig tenir consciència d'aquesta fórmula i en el precís moment que divertia a tothom amb les meves paraules espirituals.

Malgrat tot això, esperava algun incident. El meu pressentiment es verificà. Vers les onze de la nit comparegué la noieta del conserge de la casa de la Gorokhovaia i em donà la notícia que Matriocha s'havia penjat.

ALFRED GALLARD, Trad.

PROBLEMA GREU

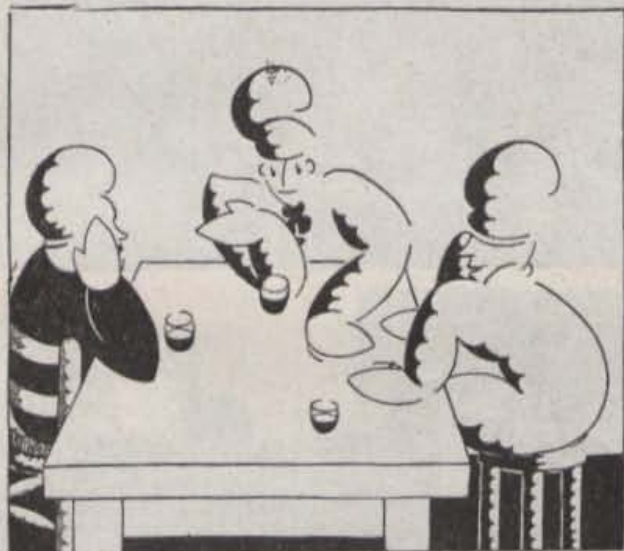
per BIGAS

1. Una vegada, molt apropats l'un de l'altre, hi havia tres pobles anomenats tots tres de la mateixa manera: Milà, ço que donava lloc a molts i variats incidents.

2. ...Els negocis que s'enredaven, les confusions que hi havia, les cartes que més d'una vegada no podien arribar al destinatari, feren que els tres alcaldes dels tres pobles es reunissin...

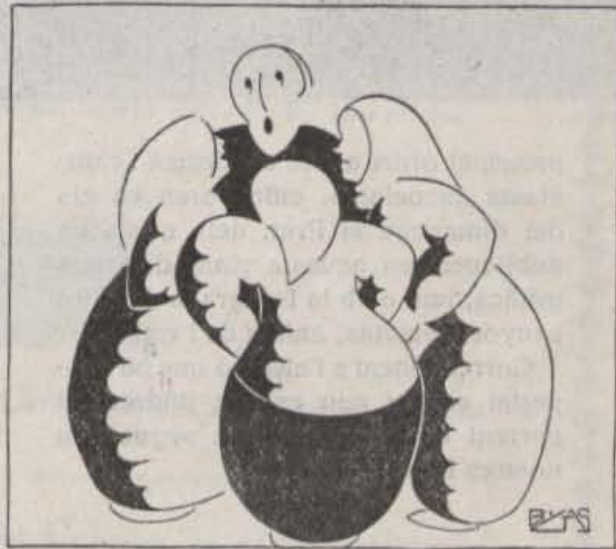
3. ...acordant en la reunió, tot per unanimitat, reunir els tres en un i a l'ensem posar un nom nou al poble futur, determinant-se que aquest nom fos el de *Bomberos*.

4. Sortiren satisfets de la troballa a avisar immediatament a l'agutal que per l'endenà mateix devia estar clavat un *Bando* donant explicacions sobre el particular.

5. En efecte, un dels paràgrafs deia: ...Y a propuesta del *Pep del Gravat* que ha visto en las calles de Barcelona las placas que anuncian el número de teléfono de los bomberos por 3000 A (tres mil a) y dando la feliz coincidencia de que los pueblos a reunir son también Tres Milà, hemos acordado poner al futuro pueblo el nombre de **BOMBEROS**.

6. No cal dir que tothom va quedar molt satisfet de la solució donada al greu problema que amenaçava la vida dels tres poblets, amb la sola excepció d'unes quantes dones reganyoses que segurament eren solteres.

A V I A C I Ó

CONEGUT és l'esforç que «Penya l'aire» ha vingut realitzant de des que el grup d'entusiastes que el formen decidiren agrupar-se per a popularitzar un esport que sols a Catalunya comença ara fermament a arrelar. Els vols populars de públic que des de la seva fundació constitueixen la

principal ordre a què es dedica l'entusiasta associació, culminaren en els del diumenge al Prat, dels quals en publiquem en aquesta plana diversos gràfics, junt amb la fotografia del pilot senyor Canudas, ànima de l'entitat.

Corresponent a l'atenció que ha despertat aquest nou esport, tindrem al corrent de la marxa que segueixi a nostres lectors.

PRIMER CONCURS POPULAR
ORGANITZAT PER
JOVENTUT CATALANA

De qui són aquests ulls?

NÚM. 1

Jugador del «Futbol Club Barcelona»

NÚM. 2

Popular boxador català

NÚM. 3

Conegut atleta del «F. C. Barcelona»

NÚM. 4

Campió de Catalunya y d'Espanya, de natació

Vegeu les condicions per a prendre part en aquest Concurs, en el full de paper de color que s'acompanya en aquest número

INFORMACIÓ ESPORTIVA

Futbol

Continua la copa Catalunya, després del partit del darrer diumenge, amb una gran variant damunt les anteriors jornades.

L'aventatge que l'"Espanyol" portava als demés concursants, s'ha vist sobtadament anul·lat en passar "Martinenc" i "Terrassa", a *leaders* del grup.

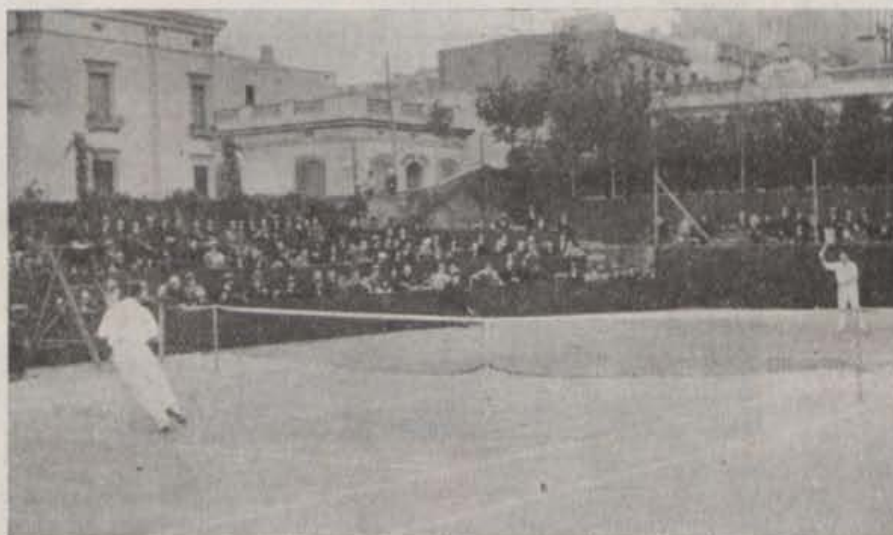
Aquest canvi de comandament en la marxa per a l'obtenció de la copa, fa difícil als de l'"Espanyol" la pugna "arreplegar", puix encara que amb un partit de menys, el proper diumenge es més que probable hagin de presentar l'equip reserva, per trobar-se el titular en plena excursió.

En el Campionat de Catalunya, grup B, persisteix l'anormalitat.

La situació de *leader* únic que sostenia l'"Atlètic" de Sabadell, ha quedat notablement variada, puix ara "Iluro" i "Júpiter" li fan salvaguarda amb la mateixa puntuació.

El "Reus", l'equip desmembrat moralment i materialment per les contínues pallisses que venia rebent, ha estat l'entrebanc que ha fet caure el lleuger aventatge que portaven els sabadellencs.

El resultat de tres a un, encara que aconseguit en terreny propi, posa al "Reus Deportiu" en una situació que no havia pogut obtenir de des que juga a primera categoria.

LAWN-TENNIS.—Match Flaquer-Plaà en el qual guanyà aquest últim

(Fot. Serra Belfran)

Persisteix per l'"Europa" ço que deportivament anomenem *guigne*.

El "Sabadell", el darrer diumenge pogué allunyar-se de la cua, en guanyar a l'equip europeu, encara que fou per mínima diferència.

Gràcia-Martinenc, el partit de la màxima emoció en tots els campionats, per a decidir qui quedarà darrer, disputaren la passada festa un encontre que es decidí netament pels de Sant Martí, que d'un sol salt s'han posat al cap de la classificació.

Sans-Terrassa, el partit que tothom donava per guanyat als blanc-verds, fou la sorpresa més gran de la diada.

En un veritable *tour de force*, els de la veïna ciutat aconseguiren imposar-se, guanyant netament el partit pel significatiu *score* de cinc a dos.

No pot dir-se encara, doncs, qui serà el definitiu guanyador, encara que comencem a creure s'hauran equivocat per complet els pronosticadors que assenyalaven al "Real" com a únic i possible guanyador.

* * *

L'equip campió de la temporada passada, el "Júpiter", pogué amb penes i treballs adjudicar-se els dos punts del partit amb el "Lleyda", al que guanyà per un gol a zero.

Aquesta mínima diferència fou tan difícilment aconseguida que, si no coneguéssim a fons la veritable categoria del blau-vermells, faria sospitar-nos no arribarien molt enllà en el campionat d'enguany.

Badalona-Manresa, fou una aferrissada lluita, que es decantà amb regular diferència per l'equip blau, el qual mostrà un major coneixement de joc i experiència.

El novell equip del Centre d'Esports de Manresa féu una bonica exhibició, però no pogué aguantar el forçat tren a què l'obligaren els badalonins. Fou aquest un resultat que considerem del tot lògic, encara que una més petita diferència en el marcador correspondria potser més exactament a ço que fou l'encontre.

L'altre equip costeny, l'"Iluro", de Mataró, donà compte del "Sant Andreu" amb sorprenent facilitat.

POETES JOVES

A una Rosa de tot l'any

A. R. C

Brollen del bosc les violetes,
ja tornen les orenetes
i els ametllers treuen flor;
i, tot just clareja el dia,
pel corral de la masia
canta el gall de bo i millor.
Les darreres neus ja es fonen;
pels prats que més s'assaonen
verdegen els blats novells;
i en la roureda veïna
salta alegre l'argentina
melodia dels ocells.
Pels herts que en la vall s'estenen
cançons van i cançons vénen;
al molí tot es remou;
i, allà baix a la ribera,
hi arriba, ple de pesquera,
el llaüt pintat de nou.
I tot és llum, cants i aromes
pels fondals i per les comes,
per la plana i el serrat;
tot reviu ara al defora,
que l'hivern se n'ha anat fora
i el bon temps ja és arribat.

RICARD ESTRADA

Pel bon temps

A l'amic A. Pastrana, amb tot l'afecte.

M'has dit que et deies Rosa, oh gràcil amigueta!
Quin altre nom hi hauria que t'escaigués tan bé?
En ta carona fina—poncella mig desclosa—
hi duus el color càlid dels roserars de te.

En ta gentil figura, que un lliri envejaria,
hi ha totes les gràcies d'un bell roser florit,
i en ton respir la flaire que exhalen les poncelles
quan s'obren ufaneses de cara a l'infinít.

I en els teus ulls serens i clars com una estrella
—oh les suaus mirades que al cor fan somniar!—
s'hi reflexa el tresor, la delicada rosa
del teu cor en poncella creat per a estimar.

NESTER

L'equip "Gràcia F. C."

(Fot. A. Gil)

Abans de començar el campionat es conceptuava al "Sant Andreu" com l'equip que més probabilitats tenia d'emportar-se'n el títol, però de des que ha començat el campionat, se'ls ha girat completament la truita.

El resultat de tres a zero, amb totes les atenuants de camp i públic desfavorables, creiem no és el que la vàlua de l'equip andreuenc mereix.

* * *

L'"Espanyol", de *tournee* per terres estrangeres, ha obtingut bona collita de gols en contra.

La única llàstima de l'excursió és que es titulin representants del futbol català, quan són en ínfima minoria els catalans que hi juguen i que han pres part en aquesta excursió.

Estariem nosaltres del tot conformes amb què el "Sparta" i el "Slavia" haguessin guanyat a la selecció *nortenya-canari-catalana*, que és el que, ben mirat, representa l'equip de l'"Espanyol", però mai que guanyin al *veritable* representant del futbol català.

L'"Espanyol", en els partits de dissabte i diumenge contra el "Slavia" i "Sparta", respectivament, ha perdut per quatre a dos i quatre a zero.

Cal fer constar, però, malgrat tot, que el primer partit se celebrà nevant, ço que fou un gran *handicap* per a l'"Espanyol". Zamora en el primer partit parà dos penals.

FÉBER

LA SETMANA ENTRANT

publicarem l'interessantíssim i documental article

L'obra literària de Josep Maria Folch i Torres

del nostre amic P. PUJOL I CASADEMONT

LLETRES FEMENINES

La preuada il·lusió

Ma benvolguda Rosina: Tu que tant has vist ja d'aquest món, podries dir-me, per què aquesta horror a que la dona es declari a un home? Creus tu que això es pot fer?

Com si t'estigués veient, quan llegeixis aquestes ratlles, Rosina, estaràs en el teu recó de delícies,

amb el meu "modernisme" com tu l'anomenes, mai t'he preguntat el que ella em va preguntar. És veritat que amb prou feines va pronunciar aquestes paraules, es va posar roja des de les orelles fins als cabells i li va agafar una tremolor que la féu petar de dents... Em va fer tanta llàstima que li vaig fer

t'hauràs posat ben còmoda en la *chaise-longue*, entre els coixins que et vaig dibuixar, el teu *Lulú* se t'haurà pujat al damunt com si també volgués llegir la meua lletra. En veure la pregunta, els teus ulls negres sense compostura (ja sé, Rosina, que ets enemiga del *maquillage* com de tot ço que sigui del segle en què vivim) hauran tornar a llegir les meves paraules com si temessis que hagi perdut el seny. Després que t'hagi passat la impressió primera, hauràs rigut, les teves mans blanques i pulides com d'una regina hauran acariciat la pell del teu *Lulú* i hauràs exclamat: "Coses d'Isabeló"! I hauràs continuat la teva lectura... Perquè ets així amb tot ço meu; de primer et fa impressió, però de seguida recordes el que anomenes les meves extravagàncies i amb dir: "Coses de l'Isabeló!" surts del pas. Doncs bé, aquesta vegada t'has equivocat; aquesta pregunta que et faig me la van fer a mi no fa molts dies. I, saps qui me la va fer? Ara sí que el teu astorament augmentarà quan sàpigues que fou l'Annetta. Ja veus com jo

dir la causa de la seva pregunta; i després de moltes cavil·lacions i angúnies va començar:

"Isabel, tu no saps la gran dolor d'ésser lletja. Tu no podràs capir mai l'amargor de veure que una no agrada, que *ells* et tombin l'esquena en veure't arribar, que ningú es fixi en tu. Jo he hagut de paledajar tots aquests dolors en silenci, sempre pensant en el dia que arribés el desitjat... I aquest... ha arribat ja", digué, i les seves galtes es van cobrir de vermellor.

Els meus ulls, van expressar admiració, sens dubte; llavors ella va exclamar: "Oh! No posis aquest gest de dubte perquè el que dic és cert... Veuràs: era un dia que la meua desesperació era més forta que mai. Vaig baixar al jardí per tal de veure si l'aire fresc calmava els meus pensaments; en passar per l'enreixat de la tanca que separa el meu jardí del de la casa del costat, vaig oir una veu masculina que deia meravellosament unes poesies. Plena de curiositat em vaig acostar, i, treient les

rames que cobreixen la tanca vaig mirar al jardí veï... i vaig veure el poeta. Sens dubte vaig fer soroll perquè es va girar i va clavar els seus ulls en els meus. No puc explicar el què passà en mi: no vaig poder moure'm i vaig permanèixer immòbil com hipnotitzada per la mirada dels seus ulls blaus que es clavaven en mi amb tanta força que vaig sentir una tremolor al cor... Des d'aquell dia baixo totes les tardes al jardí, amb una mica de por perquè temo portar-me una desillusió, trec les rames i miro i tots els dies està allí assentat al costat del brollador i clavant els seus misteriosos ulls blaus en els meus; de vegades em somriu i recita uns poemes que em fan plorar... Així portem més d'un mes i encara no m'ha dit ni una paraula, però jo sé que ell m'estima: ho llegeixo en els seus ulls que no s'aparten dels meus, en el to de la veu en dir els seus versos i en la tremolor d'emoció en pensar-hi... Per això t'he preguntat si devia una dona declarar-se a un home, perquè veig que ell no em dirà res; jo crec que és pobre i no s'atreveix... Què fer Isabel?"

Després va dir: "Vull que el coneixis." I, agafant-

me de la mà, vàrem baixar al jardí. Amb una mica d'emoció vaig veure treure les fulles de l'enredadera per les mans tremoloses de l'Annetta i vaig mirar...

Vaig veure un home jove i d'una bellesa corprenedora, amb uns meravellosos ulls blaus clavats en el cel. Vaig sentir un fred terrible al cor, Rosina, perquè *ell* era un que nosaltres coneixem molt bé; no ho has endevinat? Era Jordi, el cec. Vaig sentir una compassió infinita per la pobra Annetta, vaig voler cridar i dir-li la veritat, però vaig veure el seu rostre il·luminat per una llum misteriosa que fins la feia semblar més bufona i no vaig tenir valor per a dir-li que aquells ulls que l'enamoraven no tenen llum... Vaig callar i sense voler vaig sentir una llàgrima que em cremava la galta. Després vaig dir, aparentant alegria: "Jo crec que deus esperar que ell et parli". "Tens raó", sospirà ella.

Vet ací Rosina una història trista que no creuries te l'expliqués l'alegre noia modernista, veritat?

Fins aviat, un petó i una abraçada de *Isabel*.

MARIA LLUISA ASQUERINO

LA MEVA GERMANA

II

L'ARRIBADA

Ja he arribat. I a fe que m'ha costat de conèixer la meva germana. L'he coneguda més pel seu gest d'apropar-se a mi, que no pas per la visió real de la seva vida, tota la seva evolució espiritual i les seves que és la mateixa del retrat, però de moment... no sé, hauria jurat que me l'havien canviada.

Malgrat representar per a mi una novetat pressentida, m'ha sorprès, dec confessar-ho. M'ha succeït com a un convalescent que espera la primavera i, en sec, un dia, tal volta quan menys s'ho espera, es troba que entorn seu tot és verdor, cants de rossinyols i volar d'orenetes.

—S'haurà efectuat anit passada el miracle?—hom es pregunta, sorprès.

Jo m'he preguntat: "—Quina fada li haurà infiltrat el seu encís a la meva germaneta? I somio amb la pompa gentil del chor de fades que, presidides per Flordeneu, encantaren un temps la "magnòlia imensa" del Canigó.

Però un novell encís ha acabat de captivar la meva simpatia. Immediatament s'ha fet la meva millor amiga i la meva confident. Quan hem arribat a la llar paterna ja m'havia contat, en síntesi, tota la seva vida, tota la seva evolució espiritual i les seves inquietuds dels sis anys d'absència.

M'ha parlat d'aquella amiga meva, frívola, que no ha tingut paciència per a esperar el meu retorn:

—No t'hi amoïnis—m'ha dit, amb posat de dona entenimentada;—encara és per a tu una sort. Qui

sap si t'esperava la infelicitat per a tota la vida. Més que no pas maridar-se, es va vendre a un ric calavera. Tot el poble ho deia... Veus? La Neus sí que és una bona noia... M'ha preguntat més vegades per tu!

—Que bona ets, Roser!—vaig contestar-li.—Com et preocupes del teu germanet! Ja en parlarem de tot això.

Me'n contà tantes de coses relacionades amb la seva vida, que és impossible d'enumerar-les. M'ha promès ensenyar-me la seva biblioteca, la caputxeta blanca, que ara dorm en un calaix, esperant que torni el bon temps per a exhibir-la amb les seves amigues, com un pomell de flors d'ametller. Les laborès que feia al col·legi, uns bells quadros que ha pintat, dels quals reserva per a mi un Sant Jordi.

—Es el teu sant—m'ha dit,—i el patró de Catalunya.

També m'ha contat que un reguitzell de jovesells la segueixen i les distincions que entre ells té fetes...

Estic content, encisat. I esguardo la meva germana amb entusiasme, que la meva vista no es cansa de contemplar aquell gràcil cos, mentre descobreixo que en ell vibren una sensibilitat i una ànima exquisides. I repeteixo mentalment i amb fruïció els versos que no puc oblidar:

"Quina bella sort de tenir germana!"

JORDI VALLS

LES ELEGANCIES FEMENINES

SECCIÓ A CARREC DE LA SENYORETA MARIA SALA

Que madame Rolland s'esgarrifés veient segada la frondosa cabellera de la seva augusta rival, té una explicació ben humana. Tremolins d'indignació haurien mogut el cor sentimental de les nostres con-

en aquest nou aspecte de la moda un mitjà per a provar que no cauen en l'ermot les doctrines alliberadores. I aquest fet ha promogut discussions en les quals la moral, l'estètica i la higiene han estat els punts cardinals.

Fins algun sever filòsof, deixant de banda els greus

CREACIÓ PATOU. — *Crespó georgette Bordeaux, vorejat de cinta*

temporànies, al lleu intent d'un escurçament capilar arbitrari, si la capritxosa evolució de la moda no hagués fet possible aital transformació, que atany vitalment a la nostra feminitat. Les capdavanteres de l'emancipació a *outrance* de nostre sexe, han vist

CREACIÓ EVA ET BLANCHE. — *Trotteur en pana color castany, dues entonacions, amb escarapel·la de cinta del mateix to*

afers que preocupen al món en aquests moments, ha agafat l'ocasió pels cabells, sostenint que tan inofensiva novetat trunca l'harmonia de la creació.

Retalls de feltre blau pastell, aplicats damunt de pell platejada

Per a nosaltres és un accident ben trivial, sense altra transcendència que l'haver d'imaginar noves formes de capells, i elements ornamentals que compensin les gràcies esgavellades als caparrons de les nostres damiselles.

Senzills, mes força bonics, són els capells d'hivern, petits i de poca alçària, adaptant-se a l'estructuració del cap. L'ala, al darrera, ofereix el mínim d'amplà-

plomes sortint d'un costat de l'ala o rodejant el casc, galons de pell llisa o metallitzada vorejant l'ala del capell o formant un bonic casc. S'alternen amb altres galons de vellut d'un sol color

Hem vist alguns models que duïen aplicacions de cinta retallada, imitació pell de cocodril. Altres amb drapejats, d'on fulgura algun petit joiell de *strass*; joiells, que són de pedres precioses, quan s'ostenten en els turbants de *lamé*—de gust oriental—destinats a la vetlla.

Hi ha capells que duen aplicacions de pell de pèl curt, formant mosaic; dibuixos geomètrics, el mateix que en els trajos. Hem de procurar que els ornaments no sobresurtin massa de la forma dels cascós.

En la major part dels models hi lluu l'or mat. La cinta teixida amb fil d'or és insuperable per a contrastar amb el material llis dels models fets d'un sol to, com el vellut i pana, en els tons de moda: *beige*, pal-rosa, coure, negre, bru, verd, blaus, etc.

I, per fi, és molt apropiat l'ús de la *cabritilla* per als capells matinals.

Capell per a nena. Es de pana verda, amb cinta de vellut i aplicacions de pana en to més fosc

ria o bé al contrari, és molt ampla; en aquest cas va aixecada i es recolza en el casc.

Retornen progressivament els capells d'amples ales, que de segur no tindran pas massa èxit, encara que siguin més escaients a la major part de fesomies que els d'ales reduïdes. I si els fem de vellut de seda negre, blau o rubí, és indiscutible que faran destacar aventatjosament el satinat de la pell; però són poc pràctics, bastant incòmodes i ensems abaixen la silueta. Decididament és molt millor esperar amb calma els jorns assoliejats d'estiu per a poder lluir elegantíssims capells d'amples ales. Els petits, de feltre, per més que vagin dient que sols es duran per als esports i l'auto, fundant-se en què se n'han vist portar amb excés durant aquest estiu, creiem que resulten força pràctics per a l'hivern i que és una llàstima abandonar-los.

Com ornaments de capell hi han escarapelles de cinta, fantasies de joieria, petit motiu de ploma de faisà col·locat damunt el costat d'ala que va alçat,

CREACIÓ MARGHERITE, GERMAINE. — Feltre verd esmeralda amb cinta granalluda

Perdonin les nostres llegidores si aquesta vegada hem centrat l'atenció llur en aquests breus adminicles que cimbellen la capseta dels bells pensaments.

RECOMANEM als nostres llegidors, la novel·leta «EL SEU MÉS GRAN AMOR»

que aquesta darrera setmana ha publicat a
«LA NOVEL·LA D'ARA»

nostre bon amic En JOAN TRULLÁS I RIERA

L'ACTUALITAT DE LA PANTALLA

LA PETITA ANNETA

Comèdia dramàtica extreta de la novel·la de Catarina Hennessey, interpretada per la mimada dels públics MARY PICKFORD
(Seleccions de «Els Artistes Associats»)

ARGUMENT

La petita Annetta Roney és filla d'un policia molt popular en un barri humil de Nova York. Annetta és el capità d'un grup de trinxeraires que han declarat la guerra a un altre grup capitanejat per un xicot anomenat Mickey, germà d'un amic de la família d'Annetta. Durant el curs d'una lluita entre els dos bàndols adversaris, el cavall d'un home fruiter s'espanta per les bales de totes classes—maons, pedres, cistells vuits, etc.—i perd en la seva desenfundada cursa fruita per valor de cinc dòlars.

El fruiter reclama, indignat, la indemnització de les seves pèrdues i per tal de recuperar aquestes, la quitxalla organitza una representació teatral qual recaudació es destinarà a reembolsar al perjudicat.

Peró l'espectacle és interromput per un atac de la colla de Mickey i Annetta és salvada per trobar-se amb el germà gran d'aquell, Jordi Kelly, qui paga a l'home fruiter la quantitat que per danys i perjudicis havia reclamat.

Jordi Kelly pertany a un grup d'amics que han creat una societat de ball, de la qual n'esperen bons beneficis. En ple espectacle coreogràfic, esdevé una greu baralla entre els concurrents. El pare de la petita Annetta, de servei en aquelles rodalies, intervé i és mort per un tret que no se sap d'on ha vingut. Els culpables, per a salvar-se, fan entendre a Franck Roney, fill del policia assassinat, que l'autor del crim és Jordi Kelly. Per a venjar-se Franck

Roney jura fer-se justícia per la seva pròpia mà, tot i tenint en contra a la germana que, amb llàgrimes als ulls, no pot creure en la culpabilitat de Jordi.

Els xicots del barri aconsegueixen descobrir la pista del veritable assassí i els dos grups, apoderant-se violentament d'ell, el porten a la Delegació, on tot és posa en clar. En el mateix instant Franck Roney es presenta al delegat de policia aclarant que s'ha venjat de la mort del seu pare.

La petita Annetta li fa saber que l'assasí és Tony, allà present, i li retreu la mala acció que ha fet obrant lleugerament.

Per fortuna Jordi no ha mort. Ferit greument, la transfusió de la sang d'una altra persona es fa indispensable per a salvar-lo. Annetta, sense pensar-s'hi gens, ofereix la seva sang per al sacrifici, puix demés de sentir el seu cor de nena inexplicables inclinacions vers Jordi, per altra part es ventila també la llibertat del seu germà, el qual anirà a presiri si Jordi no surt amb vida.

La petita Annetta ha arribat en la seva abnegació fins l'extrem de creure que ha de sacrificar la seva vida per a salvar la de dos homes, grandesa d'esperit que sorprèn i commou al metge quan la noia, després de l'operació, pregunta amb ingenuïtat i senzillesa si trigarà molt l'hora de la seva mort. Obtinguda la seguretat que es restablirà de seguida, se sent veritablement

Una escena de «La petita Annetta»

Altres escenes de LA PETITA ANNETA

turmentada per la idea que la transfusió els hagi convertit en germans a Jordi i a ella, la qual cosa tira per terra totes les seves il·lusions, perquè la petita Anneta pensa que, més tard, quan sigui més gran, serà l'esposa feliç i indiscutible de Jordi Kelly.

Restablerta la xicoteta ràpidament, és digne d'admirar-se en els carrers de grans circulació de Nova York un seguiment pintoresc: Jordi Kelly, acompanyat de la seva petita amiga i de tots els xicotets,

rivals antics i avui carinyosos i agermanats, amb els vestits de les festes, guia un camió que porta la marca de la Companyia de Transports, de la qual Jordi Kelly n'és l'amo.

L'alegre corrua és detinguda en un encreuament de dos carrers per un jove policia encarregat d'ordenar la circulació. Aquest policia, que no és altre que Franck Roney, ha heretat, amb el càrrec, els dots del seu bon pare, que va saber-se captar en vida les simpaties de tothom...

"Els Artistes Units" presenten als PATHÉ CINEMA i TEATRE NOVELTATS
la darrera producció de la «nina del món» MARY PICKFORD en

LA PETITA ANNETA

RAMBLA CATALUNYA, 62, entresol

Es diu que...

Per la casa Fox ha tornat a l'escena muda l'estrella Ethel Clayton.

—Lon Chaney, l'artista sublim, interpreta *L'home que rep les bufetades*.

—La U. F. A., de Berlín, ha adquirit un altre cinema. Aquest és capaç, per a 3,000 espectadors.

—La pena que causà en ella la mort de la seva mare, ha fet que deixés aquesta vida l'estrella Lucile Ricksen, tot just quan acabava de filmar *La repulsa*.

—Lilian Gish està treballant en *La Bohème*.

—La Metro i la Universal installaran estudis a Londres. Per a la darrera casa, en la capital anglesa, Reginald Denny ja hi filmarà dues cintes.

—Es troba a Sevilla Raquel Meller, prenent vistes exteriors d'una pel·lícula que preparen.

—Resta en el misteri la mort del popular Max Linder i la seva esposa.

—El darrer crit de la moda ha estat llançat a Nova York per l'artista Grete Nissen, la qual s'ha passejat pels carrers més cèntrics amb pijama.

—La Paramount Pictures ha creat una Escola cinematogràfica, en els seus Estudis de Long Island.

—En l'esmentada escola s'ensenyarà als alumnes a actuar davant l'objectiu, la indumentària. Demés, s'hi faran ensenyaments d'educació física, ball, esports, etc.

Després de l'ensenyament, l'alumne començarà a treballar en papers senzills i, al final de curs, tots els alumnes impressionaran una pel·lícula. El que hi obtingui bona nota, rebrà un contracte per un any en la mateixa casa. Finit aquest temps, podran renovar-lo per altre de quatre anys.

Es diu que la disciplina a l'Escola és gran i que sovintegen les expulsions. Això vol dir que no els fa por la manca d'alumnes.

Recomanem aquesta nota als vuit millions de joves i nenes que a Catalunya somien en arribar a *assos* de la cinematografia mundial.

Tom Mix damunt el seu cavall «Malacara»

—Buster Keaton, conegut per *Pamplines*, ha fet malbé durant l'any 1924 només que 1,240 barrets.

“Explotació de Grans Produccions Cinematogràfiques”

AVUI ESTRENA en els gran salons KURSAAL i CATALUNYA

“JO EL VAIG MATAR”

de SESSUE HAYAKAWA i HUGUETTE DUFLOS

—La *petita Anneta* serà una altra de les cintes que es recorden amb gust.

—*El mimat de l'àvia* és el títol de la darrera producció de Harold Lloyd.

—Corinne Griffit té escampades per casa seva moltes flors.

—Pola Negri vol filmar l'òpera *Carmen*.

Ennid Benned

Què és "La Publicitat"?

Uns anuncis us diran: "Català: el teu diari és *La Publicitat*."

I *La Publicitat*, és un diari?

El conegut rotatiu barceloní podrà ésser un diari pel fet d'eixir a la llum pública diàriament, però d'ençà d'un quan temps hom pot confondre *La Publicitat* amb un empostissat públic bastit a faisó de *ring* on els seus periodistes s'hi baten com a pugils ambiciosos d'un campionat. D'ací i d'allà del periòdic ixen escomeses com a cops de puny. Aquest dia, el pes fort de *La Publicitat* esclafava d'un directe mortal de necessitat una minsa revista novella, *Bells Ideals*. Està clar que en aquest combat on *La Publicitat* s'hi batia com un professional de la boxa, no podia pas sortir-hi guanyant un pobre *amateur* com la revista esmentada, però és també cert que l'*amateur* gallejava d'unes forces i una resistència que no podia ni somiar. L'altre dia també, el mateix pes fort de *La Publi* escometé a En Josep Maria Folch i Torres, dedicant-li l'editorial "Patufisme i post-patufisme" que fou (més que altres petites escomeses dirigides del "Lector diu" estant), dit amb termes esportius, un *oppercaut* solemne. En Josep Maria Folch i Torres no quedà, però, ni *groggy* ni vacillant damunt del *ring*. L'illustre patufista es defensà amb coratge en el mateix terreny i ara és el públic qui ha d'adjudicar la victòria a un dels dos pugils contendents.

No s'acaben aquí els combats; el darrer per ara ha estat el *mach* Tomàs Garcés-Prudenci Bertrana. En Garcés féu darrerament una crítica del tan escatit i bandejat *Jo* d'En Bertrana; Garcés potser endut, com diu el propi Bertrana, d'uns disculpables impulsos generosos i d'una consciència estricta de líric jove, ha emprat en la crítica del *Jo* uns mots que l'autor criticat ha considerat molestos i fins injuriosos. El cas és que el *mach* literari s'ha entaulat entre el poeta crític i el prosista criticat i els lectors de *La Publicitat* han pogut presenciar una lluita aferrissada i ben poc exemplar.

Queda, doncs, demostrada la bel·licositat de *La Publicitat*. És cert que aquesta ofensiva pot atribuir-se en part a la censura, que no permet altres ofensives de més eficàcia per a Catalunya; però és també cert que amb aquest continuat barallar-se els homes que públicament, i sempre literàriament, es baten per l'avenç del nostre poble, perdran prestigi davant nostre i dia vindrà que ni ens els mirarem.

Encara més: poso jo que aquestes lluites tinguin, com si voleu tenen, una raó imprescindible d'ésser entaulades, són i no cal dubtar-ho, unes lluites pertorbadores pel nostre ànim d'expectants. Si considerem que el que ha escrit l'editorial "Patufisme i

post-patufisme" té raó, nosaltres, llegidors, hem d'abstenir-nos de llegir, per defugir ço que s'hi veu de pernicios, *En Patufet* i totes les novel·les, siguin gentils o no gentils, escrites per En Folch i Torres. Després, adherint-nos a la crítica d'En Garcés, ens previndrem contra el *Jo* d'En Bertrana, puix que essent susceptible d'un libel difamador, no l'hem pas d'afavorir. Llavors, què us penseu que podreu llegir tranquils? *Coses Vistes* d'En Pla, la de les vint-i-una canonades, segons En Carner? Tampoc, senyors. No us quedarà ni aquest únic consol, perquè darrerament s'ha dit, com fent una sensacional troballa, que en les *Coses Vistes* d'En Pla hi ha més d'un plagi de Dostoïevsky.

Jo, amb això, senyors, dic com solen dir a tothora els vells amb un posat esgarriat: "Avui al món no hi ha un pam de net".

JORIPIC

La Biblioteca Gentil i els intel·lectuals

Es amb una gran satisfacció que ens hem assabentat de l'opinió que mereix al més excels dels nostres poetes, l'altíssim Josep Carner, la tan estimada i simpàtica "Biblioteca Gentil", en els llibres de la qual trobem els joves, i els que no en són, goig i emoció i espiritual delectança, que cerquem endebades en altres llibres.

Per aquesta raó ens ha dolgut i sorprès molt desagradablement sentir certs comentaris entorn d'aquesta Biblioteca versant sempre sobre si certs intel·lectuals la critiquen i aconsellen als joves que no la comprin.

No som tan lleigs per a no comprendre que l'enveja no és estranya a aquest consell, i és per això que ens hem assabentat amb molta satisfacció per mitjà d'un solt publicat en un dels nostres diaris locals, de la paraula autoritzada del gran poeta i galaníssim prosista En Josep Carner fent l'elogi de la "Biblioteca Gentil", felicitant l'autor, el nostre estimat i admirat Josep Mª Folch i Torres i prometent solemnement ocupar-se algun dia de les seves tan celebrades novel·les, que tant d'honor fan a la nostra literatura.

Crec que el que diem interessarà al nostre jovent, perquè així, quan algú ens parli tendenciosament de les novel·les de la "Biblioteca Gentil", podrem contestar amb l'alt testimoni del gran poeta Josep Carner que n'elogia l'hàbil estructura, el delicat i sobri emocionalisme (són paraules textuales) i afirma que parlarà d'aquestes novel·les d'En Folch i Torres, de les que diu que "ultra llur qualitat literària, mantenen i expandeixen amb tanta de fortuna el nostre idiomàtic".

JOAN DACS I SAFORJA

CONSULTORI ORTOGRAFIC

En aquesta secció publiquem solament les respostes de les preguntes o consultes que sobre ortografia catalana rebem dels nostres estimats lectors especialment, per la qual cosa i a fi de respondre el nombre més gran possible de preguntes, hem destinat un redactor de la nostra revista

RESPONEM

Montserrat B. (Manresa).—Té tota la raó. *Essència*, *essencial*, adj.; pl. *essencials* i *essencialment*, hom ho escriu amb doble s.

J. L. A.—*Esquelet*, com veieu, s'escriu amb una sola l. *Esquela*, també. Si en un programa d'una entitat excursionista vàreu veure escrit el mot *excursió* amb dues *esses*, sens dubte seria per equivocació de qui el redactà, car, correctament, solament en porta una. *Excussió* sí que s'escriu amb dues.

Emili.—Em plau felicitar-vos, car en vostra lletra no hi he trobat cap errada ortogràfica.

Antoni Aspí.—La traducció al català del mot espanyol que citeu és *sobrecingla*, f.; pl. *sobrecingles*.

N. L.—Heus ací la conjugació del verb *jeure* (o *jaure*):

Infinitiu: *jeure* (o *jaure*).

Gerundi: *jaient*.

Pres. d'ind.: sing. *jec*, *jeus* (o *jaus*), *jeu* (o *jau*); pl. *jaiem*, *jaieu*, *jeuen* (o *jauen*).

Pres. de subj.: sing. *jegui* (o *jega*), *jeguis* (o *jegues*), *jegui* (o *jega*); pl. *jaguem*, *jagueu*, *jeguim* (o *jeguen*).

Imperatiu: singular *jeu* (o *jau*); pl. *jaguem*, *jaieu*.

Imperf. d'ind.: sing. *jeia*, *jeies*, *jeia*; pl. *jèiem*, *jèieu*, *jeien*.

Imperf. de sub.: sing. *jagués*, *jaguéssis*, *jagués*; pl. *jaguéssim*, *jaguéssiu*, *jaguéssin*.

Perf. d'ind.: sing. *jaguí*, *jagueres*, *jagué*; pl. *jaquérem*, *jaquéreu*, *jaqueren*.

Part. passat: m. *jagut*, f. *jaguda*; pl. m. *jaguts*, f. *jagudes*.

Futur: sing. *jauré*, *jauràs*, *jaurà*; pl. *jaurem*, *jaureu*, *jauran*.

Cond.: sing. *jauria*, *jauries*, *jauria*; pl. *jauríem*, *jauríeu*, *jaurien*.

Estel blau.—Concoïdal, adj. i el seu plural porten dièresi. En canvi, *concoide*, no.

Un de Sant Martí.—Cal que hom digui *agrícola*; pl. *agrícoles* i no "agrícol" i "agrícols".

Un ex-escolà.—En un diccionari català editat l'any 1917 hi trobem el mot *aiguabeneiter*.

O. E.—Generalment tots els mots com *català*, *toscà*, *persà*, *portà*, *animà*, etc., porten l'accent en la manera que assenyaem. La setmana passada precisament, vàrem donar la continuació de les regles sobre l'accentuació gràfica.

FILÒLEG

Advertiment.—Totes les preguntes destinades a aquesta secció preguem sien adreçades a JOVENTUT CATALANA (Consultori Ortogràfic), Fontanella, 10, 2, 2^a.

PETITES PROSES

Als llegidors d'aquesta gaia Revista

En reprendre aquests petits esplais setmanals que fins el mes d'Abril del corrent any veien la llum a JOVENTUT CATALANA, no ens guia altre motiu que estar en contacte amb vosaltres, que, mil vegades, heu fullejat aquestes pàgines. Han estat tan grats els records que heu deixat en mi, que no puc resistir la idea de deixar-vos completament, emmudint per sempre, i destinant les meves pobres produccions a altres revistes i periòdics de Catalunya i l'estranger. Seria massa orgull el de no col·laborar a la meritòria obra que fa JOVENTUT CATALANA. Seria massa por el no trametre a la seva nova Direcció els treballs que amb altesa de mires es seleccionaran justíssimament... Seria, en fi, massa dolorós per al prosista deixar aquestes pàgines purament i netament catalanes quals hores d'angúnia hem viscut fins ara i es podria tergiversar amb doble intenció la nostra retirada.

Als llegidors d'aquesta gaia revista brindo la pri-

mera de les meves "Petites prosas" de l'època de creixença de JOVENTUT CATALANA. Ja no és una revisteta de joventut, com l'anomenaven fins no fa gaire; ha estat vestida de llarg i, en comptar un any de la seva vida, els grans es fixen en ella. S'ha repetit el cas de la donzella formosa que és perseguida per mil pretendents...

JOAN TRULLÁS I RIERA

Tenim el sentiment d'assabentar a nostres lectors que ha deixat de formar part d'aquesta redacció En J. Trullàs i Riera.

Motius particulars han fet que nostre bon amic no pugui continuar en nostra revista, a la qual, des de la seva aparició, ha vingut rendint el tribut del seu entusiasme.

Mentre testimoniem a l'amic el sentiment que ens causa la seva separació, plau-nos dir-li que JOVENTUT CATALANA té sempre obertes les seves planes al que fins ara ha estat un dels seus més fermes sostenidors.

PREGUNTES i RESPOTES

P R E G U N T E S

672. *Jordi Brú*, redactor de JOVENTUT CATALANA (Fontanella, 10, 2, 2^a), agrairà dels volguts lectors de la revista se li indiqui un concurs original per a la mateixa, on puguin col·laborar-hi joves i damiselles i en el qual s'hagués de repartir certa quantitat en metàl·lic per a fer-lo més estimulant. Aquell que aconseguís trobar-ne un de ben original i se li accepti, rebrà la nostra revista tot un any de franc.
673. *Ramon B. Creixenti* (apartat 1288, Havana) desitja sostenir correspondència amb damisella catalana que fos amant del bell esport de l'excursionisme. També ell li parlaria de la terra on està, a canvi que ella li parlés de Catalunya.
674. *Una muntanyenca bruna* agrairà dels lectors de la revista la lletra de la sardana "Cançó de bressol".
675. A la mateixa li interessa saber quina mena de convicció religiosa sosté l'Ateneu Enciclopèdic Popular, de Barcelona.
676. La mateixa simpàtica comunicant voldria que algú li digués el perquè d'aquesta pluja d'ironies i comentaris desfavorables, quan no són ofensius, contra la moda del cabell curt en el seu sexe.
677. Diu *Una Poncelleta tristoia*: Desitjaria saber el nom i adreça per a dirigir-me a la Mare Superiora del Convent Asil de Sant Josep de la Muntanya; després, a quina edat es pot entrar com a monja? Podria als divuit anys? Quin dot es necessita?
- Entre els volguts lectors d'aquesta estimada revista podré trobar-n'hi un que em voldrà complaure? Li ho agrairé un sens fi.
678. La mateixa també demana si podrien enviar-li aquí mateix la poesia, de la qual no sap el nom ni autor, però que comença així:
- "N'era la filla de la Teresa,
la més formosa de tot Rubí;
d'orgull fantàstic sa mare presa,
parlava així..."
679. *Isidre Franquesa*, de Vich, dona moltes gràcies a *Mercè S.*, *Love-sich* y a *Una noia que no és del dia*, i desitjaria conèixer el domicili d'aquesta última per a poder-li retornar el llibret *Veus de la Pàtria*. Ha pres còpia de les poesies sol·licitades i espera que *Love-sich* li remetrà les demés.
680. *Raig de sol* voldria saber la lletra de les cançons "Mediterrània", "La Ginesta", "Es juny!", "La Nina", "Les lletres", "Els soldats" i de tres més de les quals no en sap el títol però que recorda comencen així:
- Alcem els cors, que ja tenim bandera...
Quan l'hòstia santa el sacerdot aixeca...
Per nostra fe no passen anys...
681. *Una masquefina* ens pregunta si hi ha algun llegidor o llegidora de nostra revista que sàpiga la sardana titulada "La millor sardanista".
682. *Pere Ferrer* voldria tenir una entrevista amb *Gerard d'Ewald*, per a tractar sobre la resposta 409,

que fa a *Pierre John*. Que trameti l'adreça o que indiqui on poden trobar-se.

683. *Dues veïnetes* desitjarien tenir correspondència per a practicar el català. Hi ha algun llegidor o llegidora de JOVENTUT CATALANA que s'hi ofereixi?
684. A *R. Giner* li interessaria saber la lletra de la sardana del mestre Bou "Festa majonera".
685. *Una Gironina* desitjaria saber la lletra de les sardanes "Per tu ploro" i "Merceneta".
686. *F. Esteve* desitjaria tenir correspondència amb donzella catalana, per a perfeccionar el català. Adreça, 10; Tarragona.
687. Un jove demana si algun volgut llegidor de JOVENTUT CATALANA podria dir-li, per mitjà d'aquesta secció, les lletres de "Llevantina" i "Arri Moreu".
688. *Girasol Graciencia* demana la lletra de la poesia "Sempre", de Josep Casanovas.
689. *Magda Solé* desitjaria saber per quins motius als suspensos se'ls diu carabasses.
690. La mateixa desitjaria que algun amable lector d'aquesta revista se servís dir-li com li plauen més les damiselles: amb cabell llarg o curt, ros o negre?
690. *Un del Jaume d'Urgell* desitja saber d'algun lector de nostra revista els habitants que tenen Rialp i Vilanova de Meyà (Lleyda).
692. *Un lector* desitjaria saber en quines llibreries venen tractats de Teneduria de llibres i Càlcul Mercantil, escrit en català, i a quins preus.
693. *F. Bosch* desitjaria que algun lector o lectora li trametés la lletra de "El Cant de la Senyera", de Joan Maragall.
694. *Tirabuixó* diu: Algun amable lector podria indicar-me a quina temperatura se solidifica el mercuri i, a l'ensem, els graus de calor que necessita per a bullir?

R E S P O S T E S

430. *Un Barceloní* tramet per a *Jordi*, pregunta 558, la lletra de la cançó popular catalana "L'Hereu Riera":

Per a Sant Antoni
grans balles hi ha;
per a Sant Maurici
tot el poble hi va.
N'hi van tres donzelles,
són de l'Empordà:
l'una diu a l'altra:
—I a tu qui et treurà?—
Anem donzelletes,
anem a ballà,
que l'hereu Riera
nos hi farà entrà!
La primera dansa
la en treu a ballà,
la segona dansa

la nova arribà.
 —A fe, hereu Riera,
 podes ben dansà,
 que la teva aimada
 a la mort n'està.—
 Tota la música
 de cop va parà.
 —Perdonin, senyores,
 que me'n tinc d'anà,
 que la meva aimada
 a la mort n'està.—
 Agafa el gambeto,
 al braç se'l tirà;
 agafa el sombrero,
 de plaça se'n va.
 Se'n va dret la casa
 que ell solia anà.
 Se n'entra cap dintre,
 sens dir-ne qui hi ha.
 Tot pujant l'escala,
 la sent sospirà;
 en entrar al quarto:
 —Maria, com va?
 —Per a mi, Riera,
 molt malament va,
 febre nit i dia,
 que em cuida a matà!—
 Gira els ulls en terra,
 se'n posa a plorà.
 —No ploris, Riera,
 no tens que plorà:
 tinc una germana,
 t'hi podràs casà!
 Si ella no t'agrada,
 pel món prou n'hi ha.
 —Per a mi, Maria,
 cap més n'hi haurà.—
 Se'n gira d'esquena,
 a l'església va,
 davant d'un Sant Cristo
 se'n va agenollà.
 —Senyor, que m'ajudí,
 si em vol ajudà;
 que em torni l'aimada,
 que a la mort n'està.—
 Al cap dels nou dies
 Maria es llevà;
 a les tres setmanes
 es varen casà!

431. *M.ª Teresa Masó* diu a *Narcís Cortés* (pregunta 556): Fóra tan amable d'enviar-me els bitllets de tramvia que diu que té? L'adreça és: Plaça Palau, núms. 6 i 7, 4. 2.ª, Barcelona.

432. *Núria de Caralps* contesta a *Closcaferma*, pregunta número 549, enviant-li la lletra de "Muntanyenca", música de Narcisa Freixas:

Gira el caparró,
 pageseta hermosa;
 gira el caparró,
 que el vull veure jo.
 Ai, quins ulls que tens!
 Ai, quina mirada!
 Ai, quins ulls que tens

de donar turments.
 No em facis glatir,
 flor de la muntanya;
 no em facis glatir,
 que jo et vull collir.
 Tinc un niu d'amor,
 sols per tu, traïdora;
 tinc un niu d'amor
 dintre del meu cor.
 Jo t'hi posaré
 i et daré ma vida;
 jo t'hi posaré
 perquè hi visquis bé.
 Fuig dels ginebrons,
 fuig de l'argelaga;
 fuig dels ginebrons,
 vina als meus petons.
 Tinc amor per tu,
 dolç com mel melada;
 tinc amor per tu
 com no en té ningú.
 Gira el caparró,
 pageseta hermosa;
 gira el caparró,
 que el vull besar jo.

433. *Guet-hu*, contestant a la pregunta 565, de *Araf*, li diu: Les obres que demana pot trobar-les en qualsevol de les nostres bones llibreries. La Poliglota, del carrer Petritxol; Ràfols, Passeig de Gràcia; Subirana, carrer Pontaferrissa, 14. En aquesta última sé del cert que tenen: *Eneida*, de Virgili, traducció catalana de Mossèn Llorenç Riber (dos volums); *Tirant lo Blanc*, "Biblioteca Nostres Clàssics" i *L'Atlàntida* (exhaurida); *La Iliada*, d'Homer (en tres volums), traducció castellana. De totes maneres em sembla que totes les obres que desitja, si allí no les tenen, les trobarà a qualsevol altra llibreria.

434. *Bru K. Rt.* tramet la lletra de la poesia "Nit de Reis" (pregunta 549), feta per *Closcaferma*:

Dins d'un miserable estatge
 que hi ha a peu pla d'un terrat,
 treballa una pobra dona,
 treballa sens mai parar.
 Si algun cop minven ses forces
 no desmaia, no, que sap
 que en mirar a sa filleta
 les tornarà a recobrar.

Diuen tots quants la concixen
 que hermosa ha estat sens igual;
 avui d'aquella hermosura
 sols per record n'hi ha quedat
 unes trenes onejades,
 negres, sedoses, brillants,
 que en estendre's damunt d'ella
 a besar ses plantes van.

La nit de Reis n'és vinguda
 i pareix que amb més afany
 treballa la pobra dona
 tot mirant-se al seu infant.

—Mareta, li diu la nena,—
 fiqueu-me al llit, que és prou tard
 i tinc por vindran els Reis
 i encara no hi hauré anat.

—Qui sap si vindran, filleta;
el nostre pis és tan alt!

—Prou: com que baixen del cel,
ja els hi ve bé de passar.
I a fe, mare, que els espero
amb gran desig aquest any:
vull que em portin una nina
com aquella que hi ha a baix...

—Les nines són per les nenes
que ja res falta els hi fa.
Tu, filla, que estàs descalça,
els hi has de demanar
que et portin sabates noves...

—Ai, mare, no em feu plorar.
Ja n'estic aconhortada
de caminà a peu descalç,
de portar robeta vella,
de morir-me treballant;
però que em portin la nina
que jo sempre he demanat.

Des de l'any que varen dur-la
a la nena que està a baix,
jo hi he pensat cada dia,
jo de nit l'he somiat.

Ai, mare, i que n'és d'hermosa!
I que bonica que va!

Té una careta tan fina
que sembla de satí blanc;
té una boqueta petita
que fins dentetes hi ha.
Obre els ulls quan està dreta,
i per dormí els té tancats,
té uns cabellots com de seda,
i els té rossos y riçats;
porta el vestit amb ròssec
i amb serrells i farvalans,
i fins mitges y polagues
i fins sombrero y fins guants.

Jo en vull una, com aquella,
que tot l'any l'he demanat,
puix si demà, quan me llevi,
no haig la nina de trobar,
com que de nit la somio,
la toco y la duc a braç,
pregaré a Déu que, en dormir-me,
mai més torni a despertar.—

Un greu crit llança la mare
del fons del cor arrencat,
i, agafant a sa filleta
i estrenyent-la en fort abraç:

—Vés-te'n al llit, amor meva,—
li digué amb febrós afany,—
vés, mes a Déu no demanis
que no et torni a despertar,
que la nina que tu esperes
com la desitjas tindràs.

.....

Apenes el dia apunta
ja la nena s'ha llevat;
plora i riu i salta i brinca,
i què li passa no sap.
Li han portada aquella nina
que ella tant ha demanat;
li han portada y té la cara

que sembla de satí blanc,
té una boqueta petita
que fins dentetes hi ha;
porta vestidet amb ròssec,
i ab serrells i farvalans,
i fins mitges y polagues
i fins sombrero i fins guants.

Res li manca, res li manca,
de quant ella ha demanat;
sols li manquen a la mare
les trenes negres brillants,
que fins a terra arribaven
i hermozejaven son cap,
que entremig de sa pobresa
les havia tan guardat.

435. Al senyor *Narcís Cortès*, que en la pregunta 556 ofereix bitllets de tramvia, li trameto la meua adreça per si li plau enviar-me'ls: Mercè Bombardó (Rull, 2, 2, 1.ª; Barcelona).

436. *F. Blanch* tramet a *R. S.* (pregunta 574), la seva adreça (Normal de Mestres de Tarragona), per a sostenir correspondència catalana.

437. *L'hereu Jatuguet* contesta a *Un barceloní* (pregunta 568):

El nombre d'habitants de Londres és de set milions; Nova York, 5.200.000; París, 3.000.000; Berlin, 2.700.000; respecte a Madrid i Barcelona cal comptar que tenen ambdues més d'un milió d'habitants, encara que segons l'últim cens acusin unes 800.000 persones Madrid, i 840.000 Barcelona.

438. *Morera de la Serra* contesta a Raimond d'Ortal dient-li que, si li sembla bé, podria sostenir correspondència amb ell, ja que ha d'absentar-se de Barcelona, tota vegada que viu per l'indret que ell indica. Vol donar la direcció a la revista?

CORRESPONDENCIA

Maria Teresa de Vilarrubia (Ciutat).—Hem rebut tots els seus originals. De mica en mica ho solventarem tot.

Amadeu Boncompte (Terrassa).—Teniu pagada la subscripció fins a fi de Març del proper any. El llibret *L'ànima en camí* us serà tramès a no tardar.

Pere Alsina (Premià).—Rebreu, també, a no tardar, els dos llibrets de la "Biblioteca Gentil".

Jaume Castellvi (Mataró).—Els vostres clixés varen arribar tots fets a miques. Per a successives ocasions, no ho envieu *com a impressos*, car us exposeu al mateix.

Ferran Salamero (Granollers).—El recader va recollir dos volums. A ben segur que va canviar els destinataris. Entereu-vos-en.

B. E. T. (Ciutat).—Es va rebre l'import que anoteu i les composicions, sobre les quals ja direm quelcom. De

No abuseu del gerundi. Abans d'usar-lo penseu-vos-hi bé. Bandegeu aquest infecte "doncs" causal. Useu-lo tan sols quan indiqui finaltat.

No tingueu peresa de consultar el diccionari ortogràfic. En escriure sempre l'hauríeu de tenir al davant.

totes maneres, us avancem que som enemics de les dedicatòries, per l'abús que se'n fa d'un temps ençà.

Emili Vilaseca (Presó Model de Barcelona).—Amb un xic de paciència, pensem poder-vos complaure de tant en tant.

Eduard Canelles (Ripoll).—Per ara no pensem tornar a publicar aquella secció per la qual el públic no demostrava tenir-hi gaire interès.

Impremta Sauret (Tàrrrega).—Creiem haver anotat que no teníem tapes. Dintre de poc ho reprendrem i podreu trametre-ho.

Albert Bassas (Ciutat).—Causes alienes a la nostra voluntat no ens permeten seguir publicant el fulletó. D'aquí pocs dies pensem començar una novelleta d'un celebrat autor català.

Enric Rebarter (Ciutat).—Tenim ja qui s'encarrega d'aquesta secció. Demés, els originals no es retornen.

M. Jiménez (Ciutat).—No desespereu. Quant a la pregunta de vostre cognom, adreceu-vos al company *Filòleg*.

Josep Cervelló (Ciutat).—Tingueu la bondat de dir-nos els números dels exemplars que heu deixat de rebre i els trametrem tot seguit, o si voleu, podeu passar de set a vuit del vespre, que us seran entregats i podreu liquidar els dos rebuts pendents.

Francesc Roselló (Gelida).—Mireu si teniu del 1 al 26 i, cas afirmatiu, dintre de poc farem una nova enquadernació. Si us manca algun número, no us el podem servir. No tenim números endarrerits d'aquella època.

Salvador Llobet (Ciutat).—Gràcies per les vostres lloances. Vós teniu la manera d'ajudar-nos: subscriuiu-vos i feu subscriure als amics. Necessitem que ens doni la mà qui es diu amic nostre.

Maria Rosa Faura (Ciutat).—Farem dintre de poc una revisió dels originals endarrerits i tindrem molt de gust en emetre la nostra opinió pels que diu va trametre.

"La Tramontane" (Prades).—Hem rebut el vostre exemplar, pel qual us donem les gràcies. Deixem establert el canvi amb la nostra revista i creiem rebre-la en endavant.

Maria Teresa Elias (Ciutat).—Llegeixi el que diem a la senyoreta Maria Rosa Faura, més amunt.

Joan Tur (Ciutat).—Sí, us comptem com a subscriptors, i aquell original de què parreu el llegirem tan prompte l'aglomeració d'aquests dies sigui passada.

Miquel Vivó (Premià de Dalt).—Prenem nota de vostres manifestacions. Gràcies per la tramesa.

Joaquim Jardí (Melilla).—No us estranyi la confusió. El mateix dia que vàrem anotar la vostra subscripció,

rebiem un gir de nou pessetes procedent d'Àfrica. Com que són molts els soldats catalans que llegeixen JOVENTUT CATALANA, devia ésser un altre. Feu la tramesa i digueu-nos si rebeu, setmanalment, la revista.

Quirse Estop (Sabadell).—Procurarem trametre els exemplars que solliciteu. No us podem assegurar, però, quan serà.

Francesc Noguera (La Sellera).—Amb la vostra lletra no hem rebut l'import que dieu. Vàreu oblidar-vos de posar-hi els segells.

Emili Albert.—Hem entregat vostre original al director. Depèn del munt de treballs que tenim el publicar-lo aviat. De totes maneres us complaurem.

Una sardanista.—No havem continuat la novel·la a què es refereix per haver-nos estat prohibida la seva publicació.

J. Martí.—Els vostres versos no fan fred ni calor. Potser un altre dia serà, si treballeu molt.

Vicens Forcada.—Estudieu molta gramàtica. Per ara i tant no pot anar.

Josep Llobet.—Perfeccioneu-vos. Siguen més clar. Teniu alguns ripis i versos que coixegen. Mirarem de publicar-ne algun.

Maria Teresa de Vilarrubia.—Llegiu molt; us fa falta. Estudieu a l'ensem gramàtica. "Amor triomfant" no podem publicar-ho.

Maria Carbonell.—La "Nostra Dansa" té molts versos coixos i una ortografia deficient. No us desanimeu, però. Compte amb els castellanismes!

D. P. Masvidal.—Hi ha espurna. Llàstima que no hi hagi ni una paraula escrita com cal. Apreneu bé el català i llavors torneu a enviar-nos coses. Llegiu molt els poetes mallorquins.

Josep Arandis i Casas.—Va. Envieu-nos coses més curtes i gramaticalment més perfectes; aquest és un requisit necessari. No ens comprometem en res, però mirarem de complaure-us.

Nester.—Envieu-nos coses. Ens ha agradat molt. Per què no us firmeu? Almenys, podríem saber qui sou?

Joanet de Terrassa.—No va. Faltes gramaticals, ripis, versos curts, no hi ha gota de sentit poètic, ni rima, ni ritme...

Llucià del Val.—No està malament del tot. Perfeccioneu-vos; estudieu gramàtica. Coneixeu ben bé Verdaguer? Potser si així ho feu us podem publicar quelcom.

Ricard Estrada.—Mirarem si podrà anar "Pel bon temps". Les altres no. Aquesta gramàtica. Potser serviríeu més per la prosa.

PROPERAMENT

ELS REGALS POPULARS

que mensualment repartirà

JOVENTUT CATALANA

JOVENTUT CATALANA

LA REVISTA PREFERIDA DE LES JOVENTUTS DE CATALUNYA

(Surt el dijous de cada setmana)

Cada número va avalat amb prestigioses firmes al costat d'una selecta col·laboració novençana, fent que cada número surti amb un escollit i interessant sumari.

ALGUNES DE LES SECCIONS DE LA REVISTA QUE ES PUBLIQUEN SETMANALMENT:

La nostra història. — Els nostres contistes. — Poesia inèdita. — Carnet literari. — Les arts i els artistes. — El conte del dijous. — Actualitats barcelonines. — Actualitats catalanes. — Actualitats estrangeres. — Les elegàncies femenines. — Informació esportiva. — L'actualitat de la pantalla. — Opinions d'altri. — Pàgina humorística. — Consultori ortogràfic. — La nostra dansa. — De folk-lore. — Monuments de Catalunya. — Bells indrets de Catalunya. — Preguntes i respostes. — Enraonies. — Secció bibliogràfica, etc., etc.

Cada mes es publicarà un número extraordinari, que es vendrà a un preu més crescut que el corrent, el qual els subscriptors el rebran sense augment de preu de la subscripció

SUBSCRIPCIÓ

1'50 PESSETES CADA MES ARREU DE CATALUNYA

NOTA: Hem establert un preu únic de subscripció, que cobrem mensualment i per vençut, per tal de donar majors facilitats als nostres amics de fora Barcelona, amb el ben entès que als indrets on no tenim corresponsal, tot subscriptor haurà de trametre l'import d'un trimestre (4'50 ptes.) rigurosament a la bestreta.

AMIC:

Quins diners vols gastar més amorosament que els que poden ajudar a una obra profitosa?

NO VACIL·LIS!!!

Pensa que solament per 1'50 pessetes al mes t'arribarà setmanalment a casa teva la publicació que anhelaves feia temps.

Tramet l'adjunt butlletí de subscripció o vina personalment a subscriure't a nostre domicili, i t'enviarem la Revista amb tota puntualitat

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

En {
Na { .....
que viu a ..... província de .....
carrer ..... n.º ..... se subscriu a JOVENTUT CATALANA
començant en .....
..... de ..... de 1925
Signatura :

Tothom qui vulgui rebre un exemplar gratuït pot demanar-lo a JOVENTUT CATALANA
Fontanella, 10, 2ª, 2ª - BARCELONA

GUIA INFORMATIVA

DE

JOVENTUT CATALANA

R.F.

ACADEMIES

ACADEMIA DURAN

COMERÇ; IDIOMES
DIBUIX I TAQUIMECA

Carrer Aragó, 343 - BARCELONA

LICEU DALMAU

València, 245 : BARCELONA

FARGA ACADEMIA DE MÚSICA

Rambla Catalunya, 114 - BARCELONA

ARTICLES D'ESPORT

PRODUCTES TUSELL

Ronda St. Pere, 12 - BARCELONA

Vídua i Fills Josep Borrull

XARXES PER A FUTBOL I TENNIS

Plaça de les Olles, 9 - BARCELONA

ARTICLES D'ESCRITORI

«BAZAR ANDALUCES»

Plaça Reial, 5 - BARCELONA

BASTONS

FABRICA: Pge. Bacardí

Rambla Centre, Plaça Reial
BARCELONA

BRAGUERS

ANTIGA CASA ESCUER

FABRICACIÓ DE BRAGUERS
I VENTRERES

Carrer Hospital, 132 - BARCELONA

CAMISERIES

Rodríguez i Ferrer

Boqueria, 36 i 38 - BARCELONA

CAMISERIA ROYAL

Carrer Pelai, 32 - BARCELONA

CAPSES DE LUXE

BARGUÉS CASAMENTS BATEIGS

Carrer Sant Pau, 38 - BARCELONA

COL·LEGIS

COL·LEGI DE CATALUNYA

Director: Dr. Segalà, Catedràtic
CARRER PELAI, 24 - BARCELONA

DIBUIXANTS

CARLES VERA

Ronda Sant Pau, 67 - BARCELONA

ESPECÍFICS

PENELLONS

«TOPIC ORRIOLS»

Passeig de Gràcia, 59 (Farmàcia)

ESSENCIES I PERFUMS

«EVA» Viladomat, 104-Tel 720 H
BARCELONA

FOTOGRAFS

FOTOGRAFIA

XAVIER PELLICER
Ronda Sant Pau, 16 - BARCELONA

A M A D E O

FOTOGRAF

Rbla. Canaletes, 15 - BARCELONA

IVORI

Capdevila i Grau

Carrer Canuda, 33

BARCELONA

INSTRUMENTS DE MÚSICA

Casa GIMÉNEZ

INSTRUMENTS MÚSICA
MAQUINES I DISCOS

Sant Antoni Abad, 25 - BARCELONA

MARCS

Casa CODINA

MARCS GRAVATS PER A QUADROS

ARTICLES PER A PRESENTS
CORNUCÒPIES I RELLEUS
PER A DECORACIÓ

Banys Nous, 14 - Telèfon 954 A.

SABATERIES

ANTIGA SABATERIA

«L'UNIÓ»

Carrer Carme, 25 - BARCELONA

SASTRERIES

LA REFORMADORA

TRAJOS I ABRICS US QUE
DARAN COM NOUS GIRATS
AL REVÉS

Trafalgar, 9 (j. p. Ur.) - Barcelona

J. BACH - Sastre

P.^a Nova, 3, primer - BARCELONA

